

Ørnulf Landfald og Magne Bråthen

Evaluering av ordinære arbeids- markedstiltak

Dokumentasjon og analyse

Ørnulf Landfald og Magne Bråthen

**Evaluering av ordinære arbeids-
markedstiltak 1997**
Dokumentasjon og analyse

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the different research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, august 1998

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen, vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-4561-3

ISSN 0806-2056

Emnegruppe

06.90 Metoder, modeller, dokumentasjon

Emneord

Administrative registre

Arbeidsmarkedstiltak

Effektvurderinger

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpige tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Rettet siden forrige utgave	Revised since the previous issue	r

Design: Enzo Finger Design

Trykk: Statistisk sentralbyrå

Sammendrag

Ørnulf Landfald og Magne Bråthen

Evaluering av ordinære arbeidsmarkedstiltak 1997

Dokumentasjon og analyse

Rapporter 98/14 • Statistisk sentralbyrå 1998

I denne rapporten presenteres resultatene fra en registerbasert undersøkelse blant personer som har deltatt på et ordinært arbeidsmarkedstiltak i april 1997 og som avsluttet tiltaket 1997. En sammenlikningsgruppe av personer registrert som helt arbeidsledige på samme tid er også med i undersøkelsen. Denne undersøkelsen er en oppfølging av en tilsvarende undersøkelse utført i 1997, med data fra 1996 (rapport 97/15).

Formålet med årets undersøkelse har vært tredelt: For det første å gi en deskriptiv analyse av de to gruppene (tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen), for å beskrive bruken av arbeidsmarkedstiltak. For det andre å utføre en økonometrisk analyse av hvordan deltakelse på tiltak påvirker jobbsannsynligheten. Det siste målet er å sammenlikne resultatene fra årets evaluering av arbeidsmarkedstiltak, med tilsvarende tall fra fjorårets rapport.

Datamaterialet er basert på koblede data fra forskjellige administrative registre. Utvalget er trukket fra Arbeidsdirektoratets SOFAsøkerregister over registrerte arbeidsledige og deltakere på tiltak, og består av totalt 74 305 personer, 5 061 i tiltaksgruppen og 69 244 i sammenlikningsgruppen.

Evalueringsstidspunktet er satt til midten av november 1997, omlag ett halvt år etter at deltakerne avsluttet tiltaket. Blant personene i tiltaksgruppen er 46 prosent i jobb på evalueringstidspunktet, sammenliknet med 28 prosent i sammenlikningsgruppen.

Vi har i tillegg estimert forskjeller i jobbsannsynlighet mellom deltakere på de ulike hovedtypene av tiltak og sammenlikningsgruppen. Alle tiltakene viser positiv og signifikante forskjeller fra null. Tiltakene virker med andre ord positivt på tilknytningen til arbeidsmarkedet. Forskjeller i jobbsannsynlighet mellom deltaker og helt ledig (beregnet for referanseperson mann) varierer fra 8 prosentpoeng for praksisplass med fadderordning, 20 prosentpoeng for offentlige sysselsettingstiltak, 10 prosentpoeng for AMO-tiltak, 14 prosentpoeng for jobbklubber, 20 prosentpoeng for vikarplasser og hele 37 prosentpoeng for lønnstilskudd.

Ser vi på tilsvarende tall for 1996 har forskjellene i jobbsannsynlighet mellom deltakere og sammenlikningsgruppe økt mest i offentlige sysselsettingstiltak lønnstilskudd og praksisplasser med fadderordning. Forskjellen i jobbsannsynlighet mellom deltakere på tiltak og sammenlikningsgruppen har minket relativt kraftig innen vikarplasser. For AMO-tiltak og jobbklubber er resultatene så godt som uendret fra 1996-data. Dette tyder på at deltakelse på offentlige sysselsettingstiltak, lønnstilskudd og praksisplasser har større effekt i 1997 enn i 1996, og at deltakelse på vikarplasser har mindre effekt enn i 1996.

Emneord: Administrative registre, arbeidsmarkedsstatistikk, effektevalueringer.

Prosjektstøtte: Arbeidet er utført som et oppdrag for Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Innhold

Sammendrag	3
Tabellregister	6
1. Innledning	7
2. Bakgrunn	8
2.1 Bakgrunn for undersøkelsen.....	8
2.2 Målsettingen med undersøkelsen	8
3. Effektevaluering av arbeidsmarkedstiltak	10
3.1 Effektevaluering og seleksjonsproblemer	10
3.2 Andre effektevalueringer av arbeidsmarkedstiltak.....	10
4. Beskrivelse av opplegget	13
4.1 Avgrensning av populasjon og utvalg	13
4.2 Variabeldefinisjoner.....	13
4.3 Inndeling i arbeidsmarkedstiltak	17
5. Beskrivende statistikk	20
5.1 Individuelle kjennetegn for tiltaksdeltakere og ledige.....	20
5.2 Inndeling etter ulike tiltak.....	26
5.3 Arbeidsmarkedssituasjon i november 1997.....	30
5.3.1 Konsistensbehandling : Kombinasjon arbeidstaker november 1997 / SOFAsøker-forhold i november 1997	30
5.3.2 Arbeidsmarkedssituasjonen i november 1997	31
5.4 Oppsummering av beskrivende statistikk	33
6. Analyse	34
6.1 Tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen i gjennomsnitt.....	34
6.2 Effekter av de forskjellige tiltakene	38
6.3 Samspillsledd: Effekter for forskjellige grupper.....	42
7. Oppsummering	43
Referanser	45
Vedlegg	47
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	53

Tabellregister

1. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter kjønn og alder. Absolutte tall og prosent.....	21
2. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter forskjellige demografiske kjennetegn. Absolutte tall og prosent.....	22
3. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter yrke. Absolutte tall og prosent.....	22
4. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter fylke. Absolutte tall og prosent.....	23
5. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter antall måneder ledig i 12 mnd. bakgrunnsperioden. Absolutte tall og prosent.....	24
6. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter etter antall måneder på ordinære arbeidsmarkedstiltak i 12 mnd. bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent.....	25
7. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter antall måneder som arbeidssøker i 12 mnd bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent.....	25
8. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter gjennomsnittlig antall måneder som helt ledig, deltaker på ordinære arbeidsmarkedstiltak eller arbeidssøkere i bakgrunnsperioden og etter alder.....	26
9. Tiltaksdeltakere april 1997 etter kjønn, undergrupper av tiltak og målgrupper. Absolutte tall og prosent	27
10. Tiltaksdeltakere i april 1997 etter tiltakstype, ulike demografiske kjennetegn og arbeidsmarkedsbakgrunn	29
11. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 registrert som arbeidstaker i november 1997 etter om de samtidig er registrert i Sofasøker registeret i november 1997. Nivå	30
12. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter konsistensbaehandlet status i november 1997 og etter status i registrene i november 1997. Absolutte tall	31
13. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter konsistensbaehandlet status i november 1997. Absolutte tall og prosent.....	31
14. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter konsistensbaehandlet status i november 1996. Absolutte tall og prosent.....	32
15. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Log-estimer. Modell 1-3.....	36
16. Beregnede jobbsannsynligheter modell 3.....	37
17. Relative endringer i jobbsannsynligheten fra 1996 til 1997 etter modell 3.....	38
18. Beregnede jobbsannsynligheter modell 4, 5 og 6.....	40
19. Forskjeller i jobbsannsynlighet mellom tiltaksdeltakere på ulike tiltak og referanseperson fra 1996 og 1997	41
20. Tabell 20. Beregnede jobbsannsynligheter etter modell med samspillsledd (modell 7).....	42
A1. Tiltaksdeltakere i april 1997 etter yrkesbakgrunn. Prosent.....	47
A2. Tiltaksdeltakere i april 1997 etter fylke. Prosent.....	47
A3. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Log estimer. Modell 4-6.....	48
A4. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997. Effwkt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Log estimer. Modell 7.....	50

1. Innledning

I 1997 publiserte SSB resultatene fra en registrebasert evaluering av arbeidsmarkedstiltak med data fra 1996. Et av hovedmålene med prosjektet var å utvikle et enkelt opplegg for en årlig resultatvurdering av tiltakene basert på analyse av registerdata. Ved å gjennomføre slike analyser årlig kan man få et bilde av hvordan effektene varierer mellom de forskjellige tiltakene. Med dette som utgangspunkt har vi benyttet tilsvarende fremgangsmåte som i fjor og gjort en undersøkelse blant personer som har deltatt på et ordinært arbeidsmarkedstiltak i april 1997, og som avsluttet tiltaket i løpet av mai 1997. En sammenlikningsgruppe av personer som var registrert som helt arbeidsledige på samme tid er også med i undersøkelsen.

I kapitlene 2, 3, og 4, beskriver vi bakgrunnen og formålet for undersøkelsen, gjennomgår enkelte metodiske problemer, samt gir en presentasjon av datagrunnlaget.

Den empiriske undersøkelsen er lagt til kapittel 5 og kapittel 6. Her følger en beskrivelse av deltakerne

(tiltaksgruppen) og de ledige (sammenlikningsgruppen) etter demografiske kjennetegn, tidligere yrkes- og arbeidsmarkedskarrierer og arbeidsmarkedsstatus ved evalueringstidspunktet - november 1997 -. I tillegg gjør vi rede for hvilke endringer som har skjedd siden evalueringen fra 1997.

Ved hjelp av analysen presentert i kapittel 6 undersøker vi hvordan deltakelse på tiltak i april 1997 påvirker muligheten for å være registrert sysselsatt på evalueringstidspunktet. Selve den beregnede effekten av å delta på arbeidsmarkedstiltak, måles som endringer i jobbsannsynligheten. Også her sammenlikner vi resultatene med tilsvarende tall fra forrige registerbaserte evaluering av arbeidsmarkedstiltak, for å se om effekten av tiltak har endret seg fra 1996 til 1997.

Prosjektet er finansiert av Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

2. Bakgrunn

2.1 Bakgrunn for undersøkelsen

Den aktive arbeidsmarkedspolitikken har vært en sentral del av den økonomiske politikken i Norge de senere årene. Arbeidsmarkedstiltakene ble trappet gradvis ned i forbindelse med lavkonjunkturen og økningen i arbeidsledigheten i perioden 1988-1993. Etter 1993 har arbeidsledigheten blitt redusert og arbeidsmarkedstiltakene har blitt trappet tilsvarende ned. Regjeringen har blant annet i langtidsprogrammet for perioden 1998-2001 presisert at arbeidsmarkedstiltakene fortsatt skal brukes som et stabiliseringspolitisk virkemiddel, det vil si at de trappes ned i oppgangskonjunkturer og opp ved tilbakeslag i økonomien. Samtidig skal tiltakenes sammensetning og nivå tilpasses de strukturelle problemene på arbeidsmarkedet (Finans- og tolldepartementet 1997).

De ordinære arbeidsmarkedstiltakene omfatter tre hovedtyper tiltak: Kvalifiseringstiltak (f.eks. arbeidsmarkedskurs og praksisplasser), midlertidige sysselsettingstiltak (f.eks. KAJA) og formidlingstiltak (f.eks. lønnstilskuddsordninger). Hovedmålsettingen med alle disse tiltakene er å styrke deltakernes muligheter til å få en jobb i det ordinære arbeidsmarkedet. I tillegg er det formulert delmålsettinger for enkelte av tiltakene, f.eks. å motivere og kvalifisere for videre utdanning, når dette er nødvendig for å styrke deltakernes jobbmuligheter på lengre sikt.

I 1997 publiserte SSB resultatene fra en registerbasert evaluering av ordinære arbeidsmarkedstiltak (Lund, Landfald, Try). Formålet var å undersøke i hvilken grad arbeidsmarkedstiltakene bidrar til å oppfylle hovedmålsettingen om at deltakerne skal få bedret sine jobbmuligheter. Bakgrunnen for utarbeidelsen av rapporten var et forprosjekt som ble utført i Statistisk sentralbyrå i 1996 og publisert i Vassnes (1996). I dette forprosjektet ble det vurdert i hvilken grad registerdata kan erstatte data fra spørreskjema ved evaluering av arbeidsmarkedstiltak. Resultatene viser at opplegget for evaluering av arbeidsmarkedstiltak basert på registerdata hovedsakelig gir samme resultat som tilsvarende undersøkelse med spørreskjema (Vassnes 1996). I tillegg viser det seg at registerdata gir vel så utsagnskraftige resultater, på grunn av mulighetene for store ut-

valg og generelt mindre problemer med frafall. De administrative registrene som benyttes i undersøkelsen gir meget detaljert informasjon, spesielt om personenes arbeidssøker- og ledighetserfaring. Dette er informasjon som det har vist seg vanskelig å fremskaffe ved bruk av spørreskjema, på grunn av erindringsforskyvning hos respondentene. Evalueringsundersøkelser med bruk av registerdata legger likevel en del begrensninger på hvilke forklaringsfaktorer man kan inkludere i undersøkelsen. Omfanget av forklaringsfaktorer begrenses av hvilke opplysninger som finnes i administrative registre. Forprosjektet viser også at produksjonstiden for et evalueringsprosjekt vil kunne bli vesentlig kortere ved bruk av registerdata og være et kostnadseffektivt alternativ til spørreskjema, hvis man tilpasser opplegget for registerundersøkelsen med et slikt siktemål.

I den foreliggende undersøkelsen følges opplegget for fjorårets registerbaserte evaluering av arbeidsmarkedstiltak som igjen bygger på forprosjektet (Vassnes 1996). Alle typer av ordinære tiltak tatt med. Det vil si at de spesielle tiltakene for yrkeshemmede ikke er med i denne undersøkelsen.

2.2 Målsettingen med undersøkelsen

Hovedmålet for prosjektet er å gå videre med årlige resultatvurderinger av arbeidsmarkedstiltakene. Dette for å få et bilde av hvordan effektene varierer mellom de forskjellige tiltakene og hvordan effektene varierer i ulike konjunkturfaser. Slik informasjon kan være et viktig bidrag til å vurdere tiltakenes nivå og sammensetning. Samtidig har vi som mål å videreutvikle selve opplegget for de registerbaserte analysen.

Det står derfor sentralt i prosjektet å få fram

- aktuell statistikk innenfor en relativt kort produksjonstid
- sammenliknbare resultater på tvers av tiltakene
- sammenliknbare resultater over flere år.

Kravet til en relativt kort produksjonstid har vært bestemmende for mye av det opplegget som er valgt både i denne og fjorårets undersøkelse. Evalueringstidspunktet for denne undersøkelsen er satt til slutten av november 1997.

Mye av arbeidet i et slikt prosjekt består i å koble sammen data fra ulike registre, stille sammen og utvide disse registerdataene og sjekke konsistens mellom de ulike registrene. Dette er en tidkrevende prosess. Ved valg av et enkelt opplegg for bruk av registerdata kan produksjonstiden reduseres. I tillegg er det ulik produksjonstid for forskjellige registre, for eksempel er produksjonstiden for register over igangværende utdanning opptil ett år. Dette betyr at en analyse av overgang fra ordinære arbeidsmarkedstiltak til utdanning, må legges ett år frem i tid.

Hensynet til produksjonstiden har også vært avgjørende for valg av uttakskriterium for utvalget. I de fleste undersøkelser som søker å måle effekten av tiltak, følger man et utvalg av deltakere fra det tidspunkt de begynner på et arbeidsmarkedstiltak og en sammenlikningsgruppe av helt ledige på samme tidspunkt, og sammenlikner arbeidsmarkedskarrierer eller arbeidsmarkedsutfall på et senere tidspunkt. I denne undersøkelsen følger vi samtlige deltakere som avsluttet et tiltak i løpet av mai 1997 (dvs at de var i et arbeidsmarkedstiltak ultimo april 1997, men ikke ultimo mai 1997), og sammenlikner disse med de registrerte arbeidsledige i april 1997 (dette er nærmere beskrevet i kapittel 4.2). Siden det er valgt et annet uttakskriterium i denne undersøkelsen enn det som er tradisjonelt, er det ikke sikkert at resultatene er direkte

sammenliknbare med andre undersøkelser. Men resultatene for de forskjellige tiltakene internt i denne undersøkelsen vil selvsagt være sammenliknbare, og også resultater fra fjoråretsundersøkelse og eventuelt oppfølginger senere år.

Årets utgave av den registerbasert evalueringen av arbeidsmarkedstiltak inneholder følgende karakteristika:

- Utvalget består av 74 305 observasjoner (mot 88 974 i 1996), fordelt på 5 061 (8 807) personer i tiltaksgruppen og 69 244 (80 167) personer i sammenlikningsgruppen.
- Frafall er på 128 personer - 0,2 prosent - pga. ugyldig fødselsnummer.
- Benytter detaljert informasjon fra en rekke registre, spesielt om utvalgets arbeidssøkerhistorie det siste året. Har informasjon om utdanning fra 1996.

Dette materialet skulle danne et godt utgangspunkt for prosjektets tre delmål. For det første skal det gis en deskriptiv analyse av de to gruppene (tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen), for å beskrive bruken av arbeidsmarkedstiltak. For det andre skal det utføres en økonometrisk analyse av hvordan deltakelse på tiltak påvirker jobbsannsynligheten, for å måle effekten av arbeidsmarkedstiltak. Det siste delmålet er å sammenlikne resultatene fra årets evaluering av ordinære arbeidsmarkedstiltak, med tilsvarende tall fra fjorårets rapport.

3. Effektevaluering av arbeidsmarkedstiltak

3.1 Effektevaluering og seleksjonsproblemer

Effektevaluering av et tiltak går ut på å undersøke hvilken effekt et enkelt tiltak har på deltakerens senere tilknytning til arbeidsmarkedet. Vi definerer et mulig utfall en viss periode etter tiltakets avslutning som suksess. Suksesskriteret i vårt tilfelle er om personen er i jobb (mer presist om personen har et arbeidstakerforhold, se avsnitt 4.2) omlag et halvt år etter avsluttet tiltak. Sannsynligheten for suksess kaller vi for jobbsannsynligheten.

Problemet med denne metoden er at man i utgangspunktet ønsker å sammenlikne den observerte utviklingen med hvordan utviklingen ville ha vært dersom den enkelte deltaker ikke hadde vært på et arbeidsmarkedstiltak. Men dette er en kontrafaktisk og ikke målbar utvikling, og vi må innføre andre metoder. Det nærmeste man kan komme er å sammenlikne arbeidsmarkedssituasjonen for tiltaksdeltakere med en sammenlikningsgruppe av arbeidsledige som ikke har deltatt på tiltak i perioden.

Det er en rekke faktorer i tillegg til deltakelse på tiltak som kan påvirke tilknytningen til arbeidsmarkedet. Seleksjonsproblemer kan oppstå dersom det er spesielle kjennetegn med personene som har betydning for om personene blir valgt ut til å delta på et tiltak og som også påvirker jobbsannsynligheten. Det kan også være seleksjon på tvers av tiltakene, det vil si at det er systematiske forskjeller mellom deltakerne på de forskjellige tiltakene. Ved å sammenlikne sentrale kjennetegn mellom tiltaksdeltakerne og de ledige - og på tvers av de ulike tiltaksformene - kan vi avsløre om det foregår noen form for seleksjon (positive eller negativ) mot bestemte tiltak.

Observerbare forskjeller mellom gruppene kan vi kontrollere for i analysen. I denne undersøkelsen har vi observert en rekke variable som kan ha betydning for arbeidsmarkedstilpasningen. Fra registrene har vi informasjon om alder, sivilstatus, kjønn, bosted, utdanning, yrkeserfaring og tidligere erfaring med arbeidsledighet. Forklarsvariablene fanger opp ulike sider ved personen som har betydning for jobbsannsynligheten.

Jobbsannsynligheten kan også avhenge av individuelle karakteristika som ikke er observerbare med registerdata. Det er et velkjent problem i analyser av denne typen at det kan være systematiske forskjeller mellom ledige og tiltaksdeltakere som vi ikke kan avsløre ved våre beskrivelser, simpelthen fordi enkelte ulikheter kan være vriene å observere. Slike problemer eksemplifiseres ofte med forskjeller i holdninger og motivasjon mellom deltakere og ledige. En metode som er blitt benyttet for å slippe unna uobserverte forskjeller er et eksperimentelt design. Det vil si at deltakere blir trukket ved et tilfeldig utvalg av de ledige. I vår analyse bruker vi en ikke-eksperimentell metode, og utvalgene følger etter alminnelig praktisering av arbeidsmarkedspolitikken i arbeidsmarkedsetaten. Dette kan ha gitt systematiske forskjeller i egenskaper hos deltakerne kontra de ledige som virker bestemmende for suksesskriteriet og som vi ikke har kontrollert for i analysen.

Når vi bruker en ikke-eksperimentell metode er det å viktig at sammenlikningsgruppen (de ledige) er mest mulig lik deltakerne på det tidspunkt disse starter tiltaket, at vi har gode data med informasjon om kvalifikasjoner og tidligere arbeidsmarkedserfaring, at vi bruker et relevant suksesskriterium og at vi har mange observasjoner. Denne undersøkelsen er tilrettelagt med sikte på å tilfredsstille disse kravene. Allikevel kan det være verd å minne om at de forskjellene mellom tiltaksdeltakere og sammenlikningsgruppe som vi finner i analysen i kapittel 6 er forskjeller som vi kan observere, og dermed kontrollere for. I tråd med alminnelig terminologi vil vi kalle disse forskjellene for effekter.

3.2 Andre effektevalueringer av arbeidsmarkedstiltak

De fleste effektevalueringene av tiltak er basert på såkalte survey-data hentet fra intervju eller postsendte skjema, og i mange tilfeller kombinert med administrativ, registerbasert informasjon om tiltaket som evalueres. Dette gjelder både amerikanske, svenske, norske og andre europeiske effektevalueringer. Danske studier avviker noe fra dette mønsteret ved at de i større grad benytter registerbasert informasjon.

Anvendelse av survey-data innebærer visse kvalitetsproblemer. Det er for det første en viss risiko for feilrapportering som kan gi forventningsskjevne estimatører (for eksempel fordi deltakerne på et tiltak kan svart- eller skjønnele situasjonen ut fra personlige forventninger og erfaringer med kurset). Videre er det oftere problemer knyttet til frafall.

Forholdene i Norge ligger godt til rette for bruk av administrative registre i en effektevaluering fordi de er av relativ god kvalitet (kapittel 4.2 inneholder nærmere informasjon om registerkvaliteten i denne undersøkelsen).

I resten av dette kapitlet skal vi se på hvilke resultater som er funnet i andre empiriske undersøkelser der både survey-data og data fra administrative registre ligger til grunn. Vi gjengir også resultater funnet ved tilsvarende undersøkelser som denne på et utvalg et år i forveien (Lund, Landfald og Try 1997). Med unntak av sistnevnte er de fleste andre undersøkelser vi refererer til foretatt i en periode med nedgangskonjunktur slik at sysselsettingseffekten kan være lavere sammenliknet med våre resultater. En beskrivelse av hvert enkelt tiltak er forøvrig gitt i kapittel 4.3.

KAJA (Kompetanse, arbeidstrening og jobbskaping for arbeidsledige)

Resultatene fra fjorårets evaluering av de ordinære arbeidsmarkedstiltakene viste at offentlige sysselsettingstiltak, som i vesentlig grad består av KAJA, virket positivt på tilknytningen til arbeidsmarkedet. Vi beregnet den gang forskjellen i jobbsannsynlighet mellom tiltaksdeltakerne og sammenlikningsgruppen til 4 prosentpoeng (beregnet for referanseperson mann) i favør av tiltaksdeltakerne. Ekeland (1995) viser at 15 prosent av tiltaksdeltakerne i SKAP (skap kommunale arbeidsplasser), forgjengeren til KAJA, var i ordinært arbeid ett halvt år etter tiltaket, men at SKAP i liten grad har bidratt til å øke sysselsettingsmulighetene for deltakerne sammenliknet med en gruppe helt ledige. Pedersen og Møller (1998) kommer frem til at KAJA ikke har signifikant effekt i forhold til å komme i fast jobb, fast eller midlertidig jobb, eller jobb/utdanning. Siden KAJA-deltakerne har større meldetilbøyighet enn hva som er tilfelle for sammenlikningsgruppen, konkluderer rapporten med at KAJA i noen grad forebygger passivisering og utstøting av arbeidsmarkedet.

AMO (Arbeidsmarkedsopplæring)

I vår undersøkelse av utvalget fra 1996 fant vi at AMO-tiltak bidro positivt med hensyn på mulighetene for overgang til arbeid. Forskjellen i jobbsannsynlighet ble beregnet til 10 prosentpoeng. AMO-tiltak er det tiltaket som er viet mest oppmerksomhet når det gjelder evalueringer. Hernæs et al (1991) viser at andelen sysselsatte er 2-20 prosentpoeng høyere blant deltakerne enn ikke-deltakerne 6 måneder etter tiltaksslutt. Kontrollert for individuelle og markedsrelaterte kjennetegn viser

undersøkelsen at jobbsannsynligheten lå signifikant høyere for deltakerne enn for ikke-deltakere. Raaum og Torp (1993) finner at de som fullfører AMO-kurs har større (signifikant) jobbsannsynlighet etter 6 måneder sammenliknet med de som søkte om plass men fikk avslag. Det har blitt foretatt en rekke nyere undersøkelser på effekten av AMO, bl.a Moe (1997) som baserer seg på registerkoblingene i KIRUT. Resultatene fra denne undersøkelsen viser at AMO-deltakerne har i gjennomsnitt om lag 10 prosent høyere jobbsannsynlighet ett år etter tiltaksslutt enn ikke-deltakere. Raaum og Torp (1997) viser at AMO har en positiv effekt på arbeidsinntekten 2-3 år etter kursslutt på omlag 7 prosent i gjennomsnitt. Når det gjelder avvik mellom resultatene i de ulike undersøkelsene, kan dette ha sammenheng med konjunkturer på de forskjellige evalueringstidspunktene, og valg av ulike metoder. Felles for undersøkelser på evalueringer av AMO er at de i gir støtte til hypotesen om at deltakelse på AMO har en positiv effekt.

Praksis plasser

Også for deltakere på praksisplasser fant vi positive sammenhenger mellom deltakelse og jobbmuligheter ved undersøkelsen av utvalget av 1996, med en beregnet forskjell i jobbsannsynligheten på 8 prosentpoeng i deltakernes favør. Andre har også funnet positive effekter av tiltaket på jobbtilknytningen. Try (1993) viser at tiltaket har en positiv effekt på deltakernes sannsynlighet for å få jobb. En undersøkelse av praksisplass med fadderordning Eldring og Grøgård (1996) har foretatt for en gruppe personer i alderen 20-24 år viser at mulighetene for arbeid bedres en tid etter avsluttet tiltak sammenliknet med helt ledige.

Lønnstilskudd til arbeidsgivere

I undersøkelsen i 1997 viste det seg at lønnstilskudd er det tiltaket som ga best mulighet for jobb et ½ år etter tiltakets slutt. Forskjellen i jobbsannsynligheten mellom deltakere og gruppen helt ledige, ble beregnet til hele 31 prosentpoeng. Vi finner samme tendens i alle enkeltformer for lønnstilskudd dog med ulik styrke innenfor disse (lønnstilskudd for ungdom under 25 år, langtidsledige, eldre, flyktinger osv.). I en annen undersøkelse viser Hardoy (1994) at deltakerne over 25 år har en høyere jobbsannsynlighet enn andre. For ungdom under 25 år er jobbsannsynligheten av å gå på tiltaket ikke særlig større sammenliknet med en sammenlikningsgruppe av helt ledige.

Jobbklubber

Evalueringen i 1997 viste en forskjell i jobbsannsynlighet mellom deltakere og helt ledige på 15 prosentpoeng, også her i fordel tiltaksdeltakerne. Bortsett fra fjorårets evaluering av arbeidsmarkedstiltak, kan vi ikke vise til tilsvarende undersøkelser for jobbklubber. Schøne (1997) ser på effekten av henholdsvis kvalifisering- og sysselsettingstiltak på årsinntekt en tid etter tiltaksslutt. Resultatene fra denne undersøkelsen viser

positive og signifikante inntektseffekter av deltakelse på kvalifiseringstiltak, men negative effekter av sysselsettingstiltak.

Vikarplasser

Også dette tiltaket kom meget godt ut i vår undersøkelse i 1997. Tiltaket ga en forskjell i jobbsannsynlighet på 26 prosentpoeng.

Flere evalueringer er nevnt i oppsummeringen i Hardoy mfl. (1994) og i Kommunal og arbeidsdepartementet (1996a). Resultatene fra de norske undersøkelsene viser at de fleste tiltakene har positiv effekt. I vår undersøkelse forrige gang fant vi at samtlige av de nevnte tiltak hadde positiv effekt på jobbtilknytningen, men i ulik grad.

4. Beskrivelse av opplegget

Datamaterialet er i hovedsak hentet fra ulike administrative registre. De to mest sentrale registerne vi tar bruk av er Arbeidsdirektoratets Sofa-søker-register og Rikstrygdeverkets arbeidstaker- og arbeidsgiverregister. Utvalget trekkes fra Sofa-søker-registeret som er et register over alle personer som er registrert ledig eller på arbeidsmarkedstiltak i april 1997. I tillegg til dette har vi benyttet arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret (a/a-registeret) for å få informasjon om tidligere yrkeserfaring i tillegg til arbeidsmarkedsstatus i november 1997. Status i november er et meget sentralt kjennetegn da denne undersøkelsen skal se på sammenhenger mellom deltakelse på tiltak i april 1997 og arbeidsmarkedsstatus et halvt år senere, altså november 1997. For å få flere viktige bakgrunnsvariabler i tillegg til deltakelse eller ledighet i april har vi benyttet en fil fra SSBs utdanningsregister og en fødelandsfil hvor vi tar ut informasjon som kan være av betydning for mulig overgang til arbeid.

I utformingen av opplegget er vi i vesentlig grad prisgitt undersøkelsen som ble gjennomført i 1997 på utvalget av april 1996.

I kapittel 4.1 går vi inn på hvordan undersøkelsen avgrensner populasjon og utvalg. I kapittel 4.2 lister vi opp variabler som benyttes samt at vi beskriver hvor disse hentes fra, kvalitet og noe om forventet sammenheng mellom variablene og utfallet (status i november 1997). I avsnitt 4.3 ser vi på inndelingen av de ulike ordinære arbeidsmarkedstiltakene.

4.1 Avgrensning av populasjon og utvalg

Tilsvarende som i undersøkelsen av utvalget av 1996 avgrensnes populasjonen til å utgjøre en tiltaksgruppe og en sammenlikningsgruppe på uttakstidspunktet i april 1997.

Tiltaksgruppen er definert som :

- Personer som i slutten av april 1997 var deltakere på et ordinært arbeidsmarkedstiltak og som avsluttet tiltaket i mai 1997. Videre kreves at disse heller ikke er registrert på noen former for tiltak i slutten av mai 1997.

Sammenlikningsgruppen er definert som :

- Personer som i slutten av april 1997 var registrert som helt ledige arbeidssøkere og som ikke var registrert på noen form for tiltak i slutten av mai 1997.

Seleksjonsmetode for de helt ledige ble valgt for å få en mest mulig homogen gruppe arbeidssøkere.

Utvalget er videre selektert ved at permitterte er tatt ut av sammenlikningsgruppen, og de som er registrert som yrkeshemmede eller deltar på attføringstiltak i april 1997 er tatt ut av begge gruppene. Grunnen til disse seleksjonene er at permitterte i gjennomsnitt ikke kan sammenliknes med ikke permitterte når det gjelder muligheten til å komme tilbake i jobb. Permitterte deltar dessuten i liten grad på tiltak. Permitterte og yrkeshemmede skiller seg derfor ut fra resten av utvalget, og er således ikke med i denne undersøkelsen.

Utvalgets størrelse blir på 74 305 personer fordelt på 5 061 personer i tiltaksgruppen og 69 244 personer i sammenlikningsgruppen.

På grunn av bedre vilkår for arbeidssøkende generelt og reduserte bevilgninger til arbeidsmarkedstiltak er massen betraktelig redusert i forhold til utvalget fra forrige undersøkelse på utvalget av 1996. Totalutvalget er redusert fra 88 974 til 74 305 personer (ned 16,4 prosent), tiltaksdeltakerne er redusert fra 8 807 til 5 061 (ned 42,5 prosent) og sammenlikningsgruppen ned fra 80 167 til 69 244 (ned 13,6 prosent).

4.2 Variabeldefinisjoner

I analysen har vi inkludert både variable som knyttes til individet (bl.a. alder og kjønn) og variable som gir informasjon om personens tilknytning til arbeidsmarkedet (f.eks. tidligere erfaring i jobb og med ledighet). Til sist, for å fange opp etterspørselssiden på arbeidsmarkedet, har vi inkludert regionale og yrkesspesifikke variable. Vi har i stor grad basert oss på å ta med variable som vi antar har betydning for arbeidsmarkedstilpasningen og som har vist seg å ha effekt i andre empiriske undersøkelser.

Nedenfor gis en beskrivelse av hver variabel, fra hvilken kilde vi har hentet variabelen og litt om kvaliteten på variabelen. Variablene gjelder på ulike tidspunkt av observasjonsperioden. De demografiske kjennetegnene ved personen (alder, kjønn, sivilstatus og bosted) gjelder på uttakstidspunktet (med unntak av høyeste fullførte utdanning som gir informasjon pr. 1. oktober 1996). Informasjon om bakgrunnsperioden for personen er gitt ved variablene yrkeserfaring og ledighets- og tiltakshistorikk. På evalueringstidspunktet i november 1997 får vi arbeidsmarkedsstatus. Kontrollert for individuelle og markedsrelaterte *observerbare* kjennetegn som vi beskriver nedenfor, tolkes forskjellig i andel sysselsatte og ikke-sysselsatte et halvt år etter avsluttet tiltak som effekten av tiltaket.

Suksess, sysselsetting i november 1997

I andre empiriske undersøkelser i Norge er det mest nærliggende å bruke sysselsetting som suksesskriterium i en effektevaluering fordi det primære målet med tiltakene er å få flest mulig ut i arbeid. Variabelen er hentet fra a/a-registeret og gjelder for 4. kvartal (uttak 24. november) 1997. Meldepliktig til a/a-registeret er arbeidsforhold som forventes å vare mer enn 6 dager og med en forventet gjennomsnittlig arbeidstid pr. uke på mer enn 4 timer. Kun lønnstakere er med i statistikken. Selvstendige næringsdrivende og vernepliktige er ekskludert fra undersøkelsen.

Sammenliknet med Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) er tallene for antall lønnstakere i a/a-registeret for lavt. For 1996 var tallet på lønnstakere i arbeidstakerregisteret 6 prosent lavere enn i AKU. Ut fra definisjonen av lønnstaker/arbeidstaker og kobling av a/a- og Lønns- og trekkoppgaveregisteret skyldes avviket i hovedsak at små og tilfeldige arbeidsforhold ikke blir registrert i a/a-registeret. I tillegg er det enkelte næringer med lønnstakere som befinner seg i grenseland når det gjelder meldeplikt til a/a-registeret (jordbruk og ideelle organisasjoner) (Utne og Vassnes 1995). Et problem som trekker i motsatt retning men som er av mindre omfang er manglende utmeldelser av for eksempel sommervikariater i uttaket pr. 4 kvartal.

Konsekvensen av for lavt nivå på lønnstakere i a/a-registeret er at vi undervurderer andelen arbeidstakere ved evalueringstidspunktet (for lav jobbsannsynlighet), men vi er fortsatt i stand til å vurdere effekten av tiltaksdelstakelse mot effekten av å være helt ledig på en tilfredsstillende måte så lenge utvalgene ikke er skjevfordelte. Det vil si at tiltaksdeltakere ikke er forskjellige fra sammenlikningsgruppen når det gjelder tendensen til manglende inn- og utmeldinger av a/a-registeret. Tilsvarende vil gjelde for det faktum at selvstendige næringsdrivende ikke er med i a/a-registeret.

Alder, kjønn og sivilstatus

Variablene hentes fra SOFA-søker-filen pr. april 1997 og opplysningene kommer fra Det sentrale personregis-

teret. Disse variablene er tatt med fordi individuelle trekk ved personen kan ha betydning for jobbsannsynligheten. Effekten av demografiske kjennetegn er usikker og kan peke i begge retninger. Alder kan ha betydning for om deltakeren får jobb eller ikke. Vi antar at jo eldre personen er jo lavere er jobbsannsynligheten (Try 1993). Andre undersøkelser viser at jobbsannsynligheten er stigende med stigende alder opp til slutten av 30-årene, og avtar deretter (Torp 1993). Eldre arbeidsløse vil ofte ikke innfri de krav en arbeidsgiver stiller til kvalifikasjoner særlig innenfor bransjer hvor den teknologiske utviklingen er stor og hvor det kreves høy utdanning og spesialkompetanse.

Kjønn har en usikker effekt på om personen kommer i jobb. En hypotese er at ledige menn satser mer for å få en jobb fordi de har større frykt for å bli uten jobb og bli hjemmeværende i forhold til kvinner. De kan også inneha karakteristika som gjør at søkeeffektiviteten er høyere sammenlignet med kvinner. Kvinner er fortsatt i større grad hjemmeværende med barn i forhold til menn. Vi antar at menn ut fra denne hypotesen har større sannsynlighet for å komme ut i jobb etter tiltakets slutt (se bl.a. Pedersen og Westergård-Nielsen 1993).

Sivilstatus, i vårt tilfelle det å være gift, har i utgangspunktet ukjent effekt på sannsynligheten for å komme ut i jobb. En antagelse er at gifte personer ansees å være mere stabile arbeidstakere, og at økonomiske forhold gjør at begge må være i jobb. Dette vil gi en positiv effekt på jobbsannsynligheten. Det kan være samspillseffekter mellom kjønn og sivilstatus, og dette kan vi kontrollere for i analysen i kapittel 6.

Utdanning

Kilden er utdanningsregisteret og variabelen gir informasjon om høyeste fullførte utdanning pr. 1. oktober 1996. Lang produksjonstid på dette registeret gjør at vi ikke har nyere data om utdanning. Det lages fem ulike utdanningsnivåer, som er grunnskole, videregående I (ett år), videregående II (2-3 år), høyskole/universitet og uoppgitt/ingen utdanning.

Utdanning er en viktig faktor med hensyn til jobbsannsynlighet. A priori antar vi at sjansen for å få jobb er høyere jo høyere utdanning personen har. Andre undersøkelser underbygger påstanden om at jo høyere utdanning dess større positiv antatt effekt på jobbsannsynligheten (f.eks. Try 1993 og Raaum og Torp 1993).

Yrkeserfaring

Vi undersøker om utvalget har et arbeidstakerforhold fra a/a-registeret pr. 2. kvartal hvert år i perioden 1987-1996. Et arbeidstakerforhold blir tellende som ett års yrkeserfaring. Vi får opplysning om at personen har et tellende arbeidstakerforhold på et tidspunkt i mai, men ikke om vedkommende har vært sysselsatt gjennom deler eller gjennom hele året.

Bakgrunnsperioden som måles ved hjelp av historiske individuelle variable kan være viktig for hvilke muligheter en arbeidsledig har på arbeidsmarkedet. En av disse variablene er yrkeserfaring. En arbeidsledig person som har lang yrkeserfaring uten lange opphold om gangen vil ha større sjanse til å få jobb i forhold til en som har vært uten arbeid en periode. En slik person vil ha opparbeidet en betydelig mengde «menneskelig kapital» som for det første gjør denne attraktiv for arbeidsgiver. For det andre vet arbeiderne dette selv og er derfor motivert til å søke arbeid. Vår hypotese er at jo lengre yrkeserfaring jo høyere er sjansen for å komme i jobb etter en periode som arbeidssøker. Dette viser også Vassnes (1996).

Innvandringskategori

Denne opplysningen hentes fra SSBs fødelandsfil som gjelder en gang i perioden mai - juni 1997. Vi skiller mellom innvandrere fra ikke-vestlige land og andre land. Ikke-vestlige land er land utenom Norden, Vest-Europa ellers, Nord-Amerika og Oceania. Innvandrere har i dag generelt større problemer på arbeidsmarkedet enn nordmenn (se bl.a. Schøne 1996). Vi forventer at innvandrere fra ikke-vestlige land har lavere jobbsannsynlighet i forhold til personer fra vesten.

Ledighets- og tiltakshistorikk

Disse opplysningene hentes fra SOFA-søker-registeret. SOFA-søker-registert regnes for å være av bedre kvalitet når det gjelder dekningsgrad og inn- og utmeldinger i forhold til a/a-registeret, men det kan som a/a-registeret inneholde feil og mangler. Når f.eks. en person ikke melder seg på arbeidskontoret en måned, f.eks. av ren forglemmelse, vil vedkommende bli registrert med denne sluttdato som arbeidssøker, mens personen får innmeldt en ny startdato for en ny søkeperiode dersom vedkommende kommer tilbake neste måned.

Vi vurderte tre ulike metoder for konstruering av en variabel for å måle ledighets- og tiltakshistorikk og nedenfor er en oversikt over disse.

En måte å konstruere denne variabelen på, er å lage variable som viser antall måneder registrert på tiltak og helt ledig (historikk) de siste 12 måneder før avsluttet tiltak for tiltaksgruppen (april 1996-april 1997) og fram til april 1997 for sammenligningsgruppen. I oppstillingen medregnes alle tiltak, dvs. både de ordinære arbeidsmarkedstiltakene og attføringstiltak. Arbeidssøkerstatus i hver månedsfil bestemmer historikken, slik at en person registrert helt ledig i f.eks. februar 1997 får tilskrevet en måneds ledighet. Denne metoden skaper problemer fordi vi i historikken medregner det tiltaket som personen avsluttet i mai 1997. Vi fanger opp effekten av å være på tiltak gjennom to variable, «tiltaksvarighet» og «tiltaktshistorikk». Dersom tiltaksvarigheten er lang vil historikken være kort og om-

vendt. Vi får en korrelasjon mellom historikken og tiltaksvarigheten.

En alternativ løsning på de ovennevnte problemene kan være å trekke fra tiltaket som ble avsluttet (tiltaksvarighet) i historikkvariabelen, altså på formen 12 måneder historikk fratrukket varigheten på tiltak som ble avsluttet. Ulempen med denne metoden er at tiltaksgruppen får ulik varighet på historikken (historikken er totalt 12 måneder, inkludert perioder ute av SOFA-søker-registeret). For de med lange tiltak (tiltaksvarighet er lang), vil historikken være kort. Korrelasjonsproblemet er fortsatt til stede.

Den tredje metoden går ut på å rendyrke effekten av ledighets- og tiltakshistorikken og tiltaksvarighet på den ene siden og på den andre siden få like lang historikk for alle i utvalget. Metoden går ut på at historikken går tilbake 12 måneder fra den måneden de begynte på tiltaket som de var registrert i på uttakstidspunktet.

Med valg av den siste metoden får vi følgende regler for henholdsvis ledighets- og tiltakshistorikk:

- Ledighetshistorikk

Antall måneder registrert helt ledig de siste 12 måneder fra den måneden de begynte på tiltaket som de var registrert i på uttakstidspunktet og fra april 1997 for sammenligningsgruppen. I analysen kontrollerer vi også for perioder som delvis sysselsatt arbeidstaker (delvis ledig).

- Tiltakshistorikk

Antall måneder registrert på tiltak de siste 12 måneder fra den måneden de begynte på tiltaket som de var registrert i på uttakstidspunktet for tiltaksgruppen og fra april 1997 for sammenligningsgruppen. En undergruppering av tiltakene i denne variabelen foretas også. Vi trekker ut de på attføringstiltak og andre yrkeshemmede og ser varigheten av disse i en 12 månedersperiode.

- Tidligere yrkeshemmet

Som nevnt i forrige avsnitt er ikke yrkeshemmede i utgangspunktet med i denne undersøkelsen, dvs. at personer som var registrert som yrkeshemmet i april 1997 er ekskludert fra utvalget. Noen har imidlertid vært registrert som yrkeshemmet tidligere i bakgrunnsperioden, og disse fanges opp i en dummyvariabel (en variabel som gir informasjon om personen enten har vært eller ikke har vært yrkeshemmet 12 måneder tilbake i tid).

Når vi ser på forventet effekt av disse variablene er de betraktet som historiske variable som er viktig for tilpasningen på arbeidsmarkedet. Vi forventer at jo lengre personen har gått ledig jo lavere er sannsynlighet for at

personen får jobb. Dette viser andre undersøkelser, bl.a. Vassnes (1996). Effekten av tiltakshistorie kan gå begge veier. Det kan være en fare for at en person som går for lenge på tiltak kan få redusert sine sjanser på arbeidsmarkedet. Vi ser imidlertid på en veldig kort periode slik at i denne undersøkelsen antas det at jobbsannsynligheten øker med økende tiltakshistorikk. I Vassnes (1996) viser resultatene det samme, men at jobbsannsynligheten er avtagende med antall måneder tidligere på tiltak. Vi antar videre at en tidligere erfaring som yrkeshemmet reduserer sannsynligheten for å få jobb.

Arbeidsmarked

For å fange opp etterspørselssiden på arbeidsmarkedet har vi tatt med regionale og yrkesspesifikke variable. I vårt tilfelle har vi implementert vakanseraten i henholdsvis yrke og fylke og ledighetsraten i henholdsvis yrke og fylke i undersøkelsen.

- Ledighetsrate i tidligere yrke

Variabelen blir beregnet som forholdet mellom registrerte helt ledige i yrket i oktober 1997 (kilde er Arbeidsdirektoratets månedsstatistikk) og sysselsatte etter yrke i 1995. Denne variabelen er kvalitetsmessig ikke så bra. Beregningsgrunnlaget, sysselsatte i AKU etter

yrke, er etter gammel yrkesstandard og ved bruk av disse tallene får vi for gamle tall. Data i AKU med gammel yrkesstandard gjaldt t.o.m. 1995, og vi må anvende gammel yrkesstandard fordi alle tall om yrke fra Arbeidsdirektoratet er oppgitt i gammel yrkesstandard. Dersom vi skal ha en løpende effektevaluering, kan vi ikke basere oss på å bruke gamle tall p.g.a. at skjevhetene øker over tid. På lengre sikt er det mulig å bruke tall med ny yrkesstandard. Vi velger å ta med variabelen i første omgang for å undersøke om den har effekt på jobbsannsynligheten.

- Vakanseraten i tidligere yrke¹

Oppgis som forholdet mellom registrerte ledige stillinger i yrket (beholdning) i oktober 1997 og helt ledige personer i yrket i oktober 1997.

- Ledighet i fylket

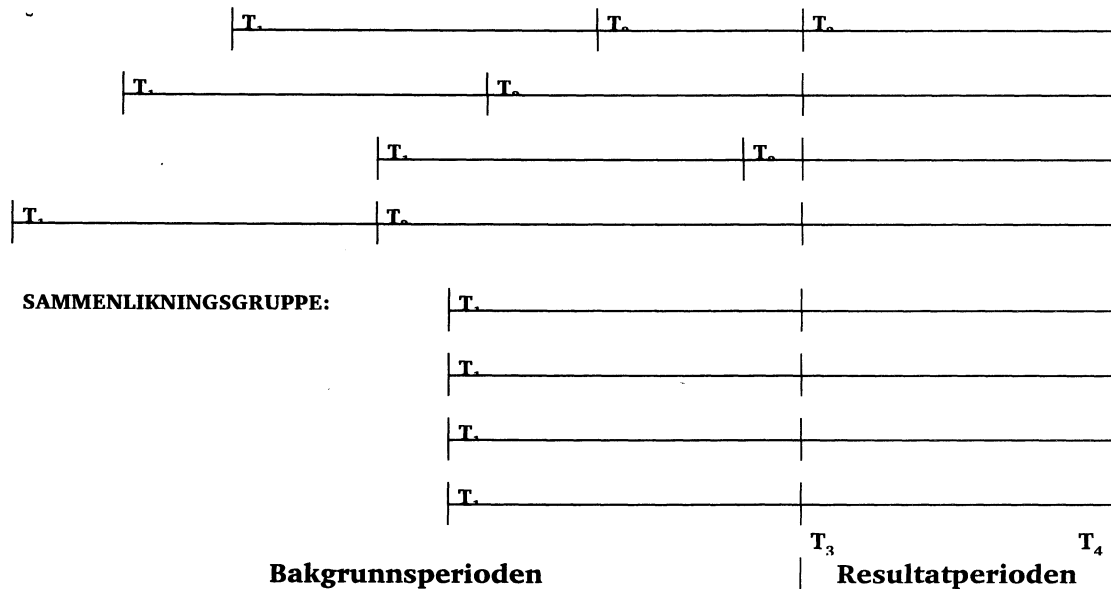
Prosenten beregnes som registrerte helt ledige i fylket i oktober 1997 i prosent av arbeidsstyrken i fylket 1996 (AKU).

- Vakanseraten i fylket

Raten er gitt som ledige stillinger (beholdning) i fylket i oktober 1997 i prosent av antall ledige personer i fylket i oktober 1997.

¹ Kilden hvor opplysningene om vakanseraten i henholdsvis yrket og fylke, ledighet i yrket og tidligere yrkeshemmet er hentet fra Arbeidsdirektoratets månedsstatistikk.

Boks 1: Bakgrunnsperiode og resultatperiode i undersøkelsen

- T1 = 12 måneder før start tiltak (T2) for tiltaksgruppen. 12 måneder før uttakstidspunktet (T3) for sammenlikningsgruppen.
- T2 = Tidspunkt for start tiltak (gjelder kun tiltaksgruppen).
- T3 = Uttakstidspunktet april 1997.
- T4 = Evalueringstidspunktet november 1997.

Bakgrunnsperioden i undersøkelsen går fram til uttakstidspunktet (T₃: April 1997).
 Resultatperioden er fra uttakstidspunktet og til evalueringstidspunktet (T₄: November 1997).

Ved uttakstidspunktet (T₃) skilles tiltaksgruppen fra sammenlikningsgruppen: De som er i et tiltak i april 1997, men som ikke er det en måned senere, kommer i tiltaksgruppen. De som er helt ledige i april 1997, og som ikke er på et tiltak en måned senere, kommer i sammenlikningsgruppen.

For sammenlikningsgruppen har vi detaljert informasjon i en 12-måneders bakgrunnsperiode (T₁-T₃) om personenes arbeidssøkerstatus.

For tiltaksgruppen måler vi hvor lenge de har deltatt på tiltak (T₂-T₃) og vi har detaljert informasjon i en 12-måneders bakgrunnsperiode (T₁-T₂) før de begynte på tiltaket om personenes arbeidssøkerstatus.

I analysen i kapittel 6 kjører vi også modeller hvor vi erstatter vakanse- og ledighetsvariablene med yrkeserfaring og fylke separat fordi de også fanger opp variablene nevnt ovenfor.

Arbeidsmarkedsforholdene på bosted kan ha stor betydning for mulighetene for den enkelte å få jobb. Er f.eks. ledigheten i regionen høy og andel ledige stillinger lav i forhold til nivået på ledige personer, antas sannsynligheten for å komme ut i arbeid å være liten i forhold til en region hvor det motsatte er tilfelle. I følge

resultatene til Vassnes (1996) ser vi at vakanseraten i personens tidligere yrke har en klar positiv effekt på sannsynligheten for å få jobb, mens ledighetsraten i tidligere yrke ikke har effekt. En undersøkelse av Try (1993) viser at arbeidsledigheten i hjemfylket medfører en signifikant reduksjon i jobbsannsynligheten.

4.3 Inndeling i arbeidsmarkedstiltak

I dette avsnittet beskrives de ulike tiltakstypene samt tiltaksvarigheten. Tiltaksgruppen fordeles etter ulike ordinære personrettede arbeidsmarkedstiltak. Følgende

hovedinndeling av de ulike tiltakene skal legges til grunn for evalueringen:

- Sysselsettingstiltak: KAJA (Kompetanse, arbeids-
trening og jobbskaping for arbeidsledige) og lærlin-
ger i statlige etater
- Lønnstilskudd for arbeidsgivere
- Praksisplasser med fadderordning
- Arbeidsmarkedsopplæring (AMO)
- Jobbklubber
- Vikarplasser for arbeidsledige

Informasjon om de enkelte tiltakene beskrevet ovenfor er hentet fra SOFA-søker-registeret for april 1997.

Vi skal undersøke effekten av hvert ordinært arbeids-
markedstiltak. For å se om tiltakene er formålstjenlige
er det viktig å foreta en analyse på hvilke tiltak som gir
størst effekt på jobbsannsynligheten. Tiltak av ulik
innhold og formål kan ha ulik sysselsettingseffekt. Se i
kapittel 3.2 for nærmere informasjon om tidligere re-
sultater av effektevaluering av tiltak.

Litt om tiltakenens formål, innhold og målgruppe
(Kommunal- og arbeidsdepartementet 1996b):

Offentlig sysselsettingstiltak

KAJA: Formålet med KAJA er å tilby langtidsarbeidsle-
dige meningsfulle og nyttige arbeidsoppgaver som gir
mulighet til å bevare arbeidsevnen, erverve nye ferdig-
heter og øke muligheten for å skaffe seg ordinært ar-
beid. Ifølge de retningslinjer gjeldende før 01.01.1997,
kunne tiltaket gis til følgende personer i prioritert rek-
kefølge :

1. Helt ledige personer som har hevet dagpenger i 70
uker eller mer innenfor samme dagpengeperiode.
2. Helt ledige personer uten dagpengerettigheter som
har vært registrert som helt ledige i over ett år.
3. Helt ledige personer som har hevet dagpenger i
mindre enn 70 uker innenfor samme dagpengeperi-
ode.

Tiltakets innhold er i utgangspunktet 85 prosent arbeid
og 15 prosent organisert opplæring.

Ved innføring av ny dagpengeordning 1997, ble imid-
lertid målgruppen endret noe. KAJA ble ikke lenger
tilbudt ledige som passerer sin andre 80-ukers dagpen-
geperiode. I tillegg kan sammensetningen ha endret
seg noe, siden tiltak ikke lenger gir rett til ny dag-
pengeperiode.

Varighet: Opptil 10 måneder (2 år for personer som
har lederfunksjon ved gjennomførelsen av tiltaket).

Lærlinger i statlige etater: Formålet med dette tiltaket er
å bidra til at statlige etater øker sitt ordinære inntak av
lærlinger. I Finnmark og Nord-Troms gjelder ordningen

også kommunale- og fylkeskommunale etater. Mål-
gruppen er arbeidsledige som ønsker lærlingeplass og
som ikke omfattes av rett til videregående opplæring.

Varighet: Læretiden i etaten varierer for den enkelte
lærling.

AMO (arbeidsmarkedsopplæring): AMO er et tiltak ret-
tet mot helt arbeidsledige, eventuelt ansatte med svak
utdanningsbakgrunn eller uaktuell kompetanse. Tiltak-
et er også rettet mot yrkeshemmede, men de er ikke
med i denne undersøkelsen. Deltakerne må være over
19 år. Tiltaket skal ikke tilbys ordinære utdanningssø-
kere. Formålet med tiltaket er å øke muligheten for
overgang til ordinært arbeid, redusere kompetanse-
messige ubalanser i arbeidsmarkedet, forebygge ledig-
het blant ansatte og motivere arbeidsledige til videre
utdanning. Tiltakets innhold er opplæring gjennom
yrkesrettet kurs, eventuelt opplæring av mer allmenn
karakter på grunnskole- eller videregående nivå.

Varighet: Inntil 10 måneder.

Jobbklubber: Tiltakets formål er å bidra til å øke og
målrette jobbsøkingen i tillegg til å øke mulighetene for
overgang til ordinært arbeid. Kurset går ut på opplæ-
ringen og veiledning i gruppe. Målgruppen er formid-
lingsklare arbeidsledige over 19 år.

Varighet: Inntil 8 uker.

Praksisplasser med fadderordning: Målgruppen er ny-
kommere på arbeidsmarkedet som mangler tilstrekke-
lige kvalifikasjoner, og som har spesielle behov for
tilrettelegging, opplæring og oppfølging, herunder per-
soner som kommer inn under den fylkeskommunale
oppfølgingstjenesten. Tiltakets innhold er arbeidsprak-
sis og opplæring. Tiltaket kan også nyttes i kombina-
sjon med skoleplass. Formålet med tiltaket er å øke
muligheten for overgang til ordinært arbeid og motive-
re til ordinær utdanning.

Varighet: Inntil 6 måneder.

Vikarplass for arbeidsledige: Hovedformålet er å gi ar-
beidsledige relevant arbeidspraksis i offentlige og pri-
vate virksomheter. Samtidig får ansatte permisjon til å
ta utdanning som bidrar til å heve kompetansenivået
ved arbeidsplassen eller frigjøres til innsats overfor
ledige gjennom prosjektvirksomhet. Målgruppen for
vikarplass er arbeidsledige med relevant kompetanse
eller erfaringsbakgrunn. Innholdet er stort sett midler-
tidig sysselsetting i vikariat for ansatte som går ut i
permisjon for å ta utdanning.

Varighet: Maksimalt 10 måneder.

Lønnstilskudd til arbeidsgivere: Formålet er å bidra til
ansettelse i ordinært arbeid på vanlige lønns- og ar-
beidsvilkår. Innholdet er ordinær sysselsetting og de er

rettet mot utsatte grupper på arbeidsmarkedet. Deltakerne får ordinær lønn, mens arbeidsgiverne får tilskudd fra etaten hvor størrelsen er avhengig av målgruppen.

Varighet: Det er 6 måneders varighet, men kan utvides med justert tilskuddssats som ikke overstiger tilskuddskostnaden med varighet på 6 måneder.

Det er mulig å foreta andre inndelinger av tiltakene, bl.a. å skille mellom grupper internt i tiltaket. For lønnstilskudd kan det skilles mellom ungdom under 25, eldre, flyktninger og langtidsledige. I analysen i kapittel 6 forsøker vi å sammenligne forskjellige spesifikasjoner av tiltakene på forskjellige nivåer.

Tiltaksvarigheten

Tiltakets varighet måler antall måneder tilbake i tid deltakeren går på det samme tiltaket, hentet ut fra månedsfilen i SOFA-søker-registeret. Dette gir en telle

variabel i måneder som fanger opp hele tiltakets varighet. I enkelte andre undersøkelser måles tiltaksvarigheten etter start- og stoppdato i SOFA-søker-registeret. Men disse datoene relateres som oftest til tilsagnsperiode, mens en reell tiltaksperiode kan settes sammen av flere tilsagn. Derfor vil tiltaksvarighet basert på start- og stoppdato fra SOFA-søker-registeret systematisk undervurdere tiltakets reelle varighet.

Vi antar at deltakelse på tiltak i realiteten fører til en marginal endring i deltakerens kvalifikasjoner fordi kursene er relativt kortvarige. Empiriske undersøkelser av AMO viser at kortvarige kurs (5-10 uker) har større positiv effekt på sjansen for å få jobb, mens kurs av varighet på 20 uker har mindre effekt. Effekten øker igjen når kursene blir riktig langvarige, dvs. 30 uker (Torp 1993), mens Try (1993) finner at for praksisplasser er effekten først tiltakende med tiltakets varighet og deretter avtakende for riktig lange tiltak.

5. Beskrivende statistikk

I dette kapitlet gis en beskrivelse av forskjellige kjennetegn for de to gruppene i utvalget. I avsnitt 5.1 sammenliknes tiltaksgruppen (deltakere som avsluttet et tiltak i løpet av mai 1997) og sammenlikningsgruppen (personer som var helt ledige i april 1997). I den kommende beskrivelsen benytter vi begrepene tiltaksgruppe eller deltakere for den førstnevnte gruppen og sammenlikningsgruppe eventuelt ledige for den alternative gruppen. For begge disse gruppene vil vi beskrive de sentrale demografiske variablene, presentere enkelte indikatorer for etterspørselen på individenes del-arbeidsmarkeder i tillegg til å beskrive individenes arbeidsmarkedshistorie. Variablene som vi beskriver i dette kapitlet benyttes også i stor grad i regresjonsanalysen i kapittel 6.

I avsnitt 5.2 beskrives de sentrale kjennetegnene på tvers av de ulike tiltakstypene. I avsnitt 5.3 presenteres utvalgets situasjon på arbeidsmarkedet ved evalueringstidspunktet, ultimo november 1997. Situasjonen på arbeidsmarkedet i slutten av november 1997 er også utgangspunktet for dannelse av resultatvariabel i analysen i kapittel 6.

Registergrunnlaget og definisjonen for de forskjellige variablene er beskrevet i kapittel 4.2. De demografiske variablene er definert slik at de stort sett relaterer seg til situasjonen ved uttakstidspunktet, april 1997.

Siden denne undersøkelsen i stor grad er lik undersøkelsen som ble gjennomført for ett år siden, vil vi også kommentere hvis det er skjedd nevneverdige endringer mellom 1996 og 1997.

5.1 Individuelle kjennetegn for tiltaksdeltakere og ledige

I dette avsnittet ser vi på de sentrale bakgrunnsvariabler fordelt på tiltaksgruppe og sammenlikningsgruppe.

Tabell 1 viser fordelingen i utvalget på kjønn og alder. I tiltaksgruppen er det en svak overvekt av kvinner gitt ved en andel på 50,7 prosent av tiltaksdeltakerne (2568 kvinner av 5061 deltakere totalt) og 49,3 prosent menn. I sammenlikningsgruppen er andelen kvinner noe lavere med 46,3 prosent og 53,7 prosent menn.

Det er små endringer i forhold til utvalget i 1996. I utvalget for ett år siden var det en knapp overvekt av menn i tiltaksgruppen (51,1 prosent). Når det gjelder sammenlikningsgruppen er forholdet så godt som uendret fra 1996 til 1997.

Det som utgjør en store forskjell fra 1996 og 1997 er utvalgets størrelse totalt. Arbeidsledigheten i denne perioden har gått ned. AKU-ledigheten gikk ned fra 5,1 prosent til 4,6 prosent fra 2. kvartal 1996 til 2. kvartal 1997. Arbeidsdirektoratets tall over registrerte ledige gikk i samme periode ned fra 92 000 til 74 000 personer. Dette gir utslag i den massen som vi har definert som sammenlikningsgruppe. Langt færre personer blir med i sammenlikningsgruppen i forhold til utvalget fra 1996. Sammenlikningsgruppen i 1997 er på 69 244 personer. Dette er drøyt 10 000 færre personer i forhold til gruppen i 1996 (80 167 ledige). I takt med den reduserte ledigheten er nivået på tiltaksplasser blitt redusert og antall deltakere i utvalget i 1997 var 5 061 personer. Dette er ca. 3 700 færre enn ved utvalget i 1996 (8807 deltakere).

Av tabell 1 går det frem at tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen har forskjellig aldersfordeling, ved at deltakerne er yngre enn de ledige. Dette kommer klart frem ved at den relative andelen deltakere innenfor aldersgruppene 20-24 år og under 20 år er klart høyere enn tilsvarende andel ledige innenfor disse to aldersgruppene. I tillegg er den relative andelen ledige innenfor aldersgruppene 50-59 år og over 60 år klart høyere enn tilsvarende andel deltakere i disse gruppene. I de to aldersgruppene 25-29 år og 30-49 år er det ikke nevneverdige forskjeller. Gjennomsnittsalderen blant deltakerne er 31 år for både menn og kvinner. Gjennomsnittsalderen i sammenlikningsgruppen er 39 år for menn og 38 år for kvinner. Hvis vi sammenlikner tallene med de vi hadde i utvalget fra 1996 finner vi at det er blitt relativt færre personer innenfor aldersgruppen 20-24 år og relativt flere innenfor aldersgruppen 30-49 år. Men forskjellene er så små at gjennomsnittsalderen bare har økt med ett år for de ledige og for kvinnelige deltakere fra 1996 til 1997. Gjennomsnittsalderen for mannlige deltakere er uendret fra 1996 til 1997.

Tabell 1. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter kjønn og alder. Absolutte tall og prosent

Aldersgrupper	I alt		Menn		Kvinner	
	Deltakere	Ledige	Deltakere	Ledige	Deltakere	Ledige
Under 20 år	372	1096	205	599	167	497
20-24 år	1477	10490	696	5862	781	4628
25-29 år	867	11975	449	5891	418	6084
30-49 år	1920	29780	912	15681	1008	14099
50-59 år	367	8169	195	4416	172	3753
60 år og mer	58	7734	36	4748	22	2986
Totalt	5061	69244	2493	37197	2568	32047
Under 20 år	7	2	8	2	7	2
20-24 år	29	15	28	16	30	14
25-29 år	17	17	18	16	16	19
30-49 år	38	43	37	42	39	44
50-59 år	7	12	8	12	7	12
60 år og mer	1	11	1	13	1	9
Totalt	100	100	100	100	100	100

Tabell 2 viser fordelingen mellom tiltaksgruppe og sammenlikningsgruppe på noen andre sentrale demografiske variabler. Vi har allerede sett at deltakerne er yngre enn de ledige og dette forklarer den markerte forskjellen i andelen gifte personer i de to utvalgene. Andelen gifte personer i sammenlikningsgruppen er 35,4 prosent mot 27,8 prosent i tiltaksgruppen.

Tiltaksgruppen består av 15,7 prosent innvandrere mot 11,9 prosent innvandrere i sammenlikningsgruppen. Andelen innvandrere har økt noe i begge gruppene i forhold til utvalget i 1996 (13,2 prosent av deltakerne og 10,7 prosent av de ledige) og økningen er noe sterkere blant deltakerne. Innvandrere er i denne analysen definert som førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land (jf. kapittel 4.2).

I trekkingen av det totale utvalget er yrkeshemmede personer ekskludert. Dette forhindrer ikke at noen av personene i utvalget tidligere har vært yrkeshemmet. Vi finner at om lag en halv prosent av utvalget har vært yrkeshemmet i deler av bakgrunnsperioden. Andelen fordeler seg jevnt mellom tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen. Her er det ingen endring i forhold til utvalget forrige år.

Vi har også sett på utvalgets fordeling på utdanningsnivå. I tabell 2 ser vi at andelen deltakere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning, er klart lavere enn tilsvarende andel ledige med samme utdanning. Dette motsvares ved at andelen deltakere med 2-3 års videregående skole (VgII) er klart høyere enn tilsvarende

andel ledige med samme utdanning. 52,7 prosent av tiltaksdeltakerne og 59,7 prosent av sammenlikningsgruppen har 1 års videregående skole eller mindre som høyeste fullførte utdanning. Det er 24,6 prosent av tiltaksdeltakerne og 31,3 prosent av sammenlikningsgruppen som har ungdomsskole eller lavere (inkludert uoppgitt) som høyeste fullførte utdanning. Dette indikerer at utdanningsnivået i gjennomsnitt er høyere i tiltaksgruppen enn i sammenlikningsgruppen.

Sammenlikninger med tilsvarende andeler fra 1996 dataene, viser samme tendens. Utdanningsnivået har i gjennomsnitt gått noe ned fra 1996 til 1997 i utvalget sett under ett, mens forskjellene mellom deltakere og sammenlikningsgruppen synes å ha blitt mindre i og med at nivået har gått mest ned i tiltaksgruppen.

Variabelen for yrkeserfaring måler antall år i arbeid i perioden 1987-1996. Den gjennomsnittlige yrkeserfaring i utvalget blir da 4,1 år. Personer i tiltaksgruppen har i gjennomsnitt yrkeserfaring på 2,8 år i denne perioden. Personer i sammenlikningsgruppen har en gjennomsnittlig yrkeserfaring på 4,2 år. Forskjellen må i stor grad tilskrives ulik aldersfordeling mellom de to gruppene. Variabelen er konstruert slik at den fanger opp et arbeidsforhold på en bestemt dato hvert år. Vi får derfor ikke med sammenhengende jobberfaring over året (jf. kapittel 4.2).

Forøvrig er tallene for yrkeserfaring i de to gruppene tilnærmet uendret fra 1996.

Tabell 2. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter noen demografiske kjennetegn. Absolutte tall og prosent

Kjennetegn	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Gifte	25938	34,9	1 409	27,8	24 529	35,4
Tidl. yrkeshemmet	459	0,6	26	0,5	433	0,6
Innvandrer ²	9061	12,2	795	15,7	8 266	11,9
Utdanningsnivå						
Uoppgitt/Ingen	5377	7,2	409	8,1	4 968	7,2
Grunnskole	17 728	23,9	837	16,5	16 891	24,1
Vgl	20 928	28,2	1 421	28,1	19 507	28,2
Vgll	21 996	29,6	1 923	38,0	20 073	29,0
Univ./Høgskole	8 276	11,1	471	9,3	7 805	11,3
Totalt	74 305	100,0	5 061	100,0	69 244	100,0
Yrkeserfaring (år)²		4,1		2,8		4,2

Tabell 3 gir en beskrivelse over yrkesbakgrunn for tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen. Det er små forskjeller mellom deltakere og ledige når det gjelder fordeling på de ulike yrkesgruppene. Vi finner flest personer med kjent bakgrunn fra industri i begge gruppene. Som ved forrige undersøkelse (utvalg 1996) er ukjent bakgrunn mest vanlig blant deltakerne og klart større enn tilsvarende andel hos de ledige. Dette må sees i sammenheng med at deltakerne typisk er yngre enn de ledige (jf. tabell 1) og vi har også sett at deltakerne har minst yrkeserfaring av de to gruppene i utvalget (jf. tabell 2). Resultatet av dette blir dermed at de ledige har en større andel innenfor de fleste andre yrkesgrupper i forhold til deltakerne.

Vi har også sammenliknet de ulike yrkesgruppene som er representert i utvalget og sammenliknet andelen i hvert yrke med tilsvarende andeler i 1996. Det viser at andelen med bakgrunn fra undervisning øker mest i tiltaksgruppen fra 1996 til 1997. Den relative nedgangen er størst for "bygg og anlegg" og "teknisk, vitenskapelig og humanistiske fag". I sammenlikningsgruppen finner vi at andelen har økt mest innen "annen vitenskapelig og humanistiske fag", mens nedgangen er størst innen "bygg og anlegg".

Til slutt viser tabell 3 gjennomsnittlig ledighetsrate og vakanserate etter yrke. Her er det liten forskjell mellom de to gruppene. I forhold til 1996-data har ledighetsraten gått ned fra 4 til 3. Vakanseraten har tilsvarende økt fra omtrent 0,15 til 0,25.

Tabell 3. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter yrke. Absolutte tall og prosent

Yrkesgrupper	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Tekn.vit.hum.	2 368	3,2	126	2,5	2 242	3,2
Helsepleie	3 101	4,2	193	3,8	2 908	4,2
Undervisning	4 607	6,2	362	7,2	4 245	6,1
Annen vit.	3 016	4,1	163	3,2	2 853	4,1
Administrasjon	1 310	1,8	51	1,0	1 259	1,8
Kontor	6 270	8,4	401	7,9	5 869	8,5
Handel	9 106	12,3	590	11,7	8 516	12,3
Primær	2 375	3,2	157	3,1	2 218	3,2
Bygg og Anlegg	4 671	6,3	249	4,9	4 422	6,4
Industri	15 891	21,4	927	18,3	14 964	21,6
Service	11 195	15,1	698	13,8	10 497	15,2
Transport	4 109	5,5	226	4,5	3 883	5,6
Uoppgitt/Uident.	6 286	8,5	918	18,1	5 368	7,8
Totalt	74 305	100,0	5 061	100,0	69 244	100,0
Ledighetsrate yrke	3,1		3,0		3,1	
Vakanserate yrke	0,25		0,25		0,25	

² Førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land

² Antall års yrkeserfaring i løpet av de siste ti årene (1987-1996)

Tabell 4 viser utvalget fordelt på landets fylker. Flest personer finner vi i Oslo og Hordaland. Sogn og Fjordane er svakest representert i utvalget. Hvis vi sammenlikner deltakere og ledige viser tabellen at deltakerne er noe overrepresentert i fylkene Østfold, Buskerud, Vestfold og Hordaland. På den andre siden er fylkene Oslo, Hedmark og Sør-Trøndelag overrepresentert blant de ledige.

Antall tiltaksdeltakere og antall ledige er som før nevnt redusert fra 1996 til 1997. Vi har likevel valgt å sammenlikne hvordan utvalget fordeler seg på fylke i de to årene. Dette for å få et bilde av hvilke fylker som har hatt relativt størst endring i nivået på antall deltakere

og ledige. Fylkene Sør-Trøndelag, Hedmark, Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane har redusert tiltaksmassen relativt mest. I 1997-dataene er tiltaksmassen i disse fylkene redusert til under halvparten av massen i 1996. I Sør-Trøndelag er bare hver tredje tiltaksplass tilbake fra 1996 i vårt utvalg. Reduksjonen i massen av ledige i utvalget viser en svakere nedgang enn massen av tiltaksdeltakere i hvert fylke. For de fleste fylkene ligger reduksjonen i antall ledige mellom 10 og 19 prosent, bortsett fra for Finnmark hvor det kun er en reduksjon på omlag 4 prosent.

Tabell 4 inneholder også gjennomsnittlig ledighetsrate og vakanserate etter fylke.

Tabell 4. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter fylke. Absolutte tall og prosent

Fylke	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Østfold	4 582	6,2	392	7,7	4 190	6,1
Akershus	5 154	6,9	392	7,7	4 762	6,9
Oslo	9 834	13,2	495	9,8	9 339	13,5
Hedmark	3 049	4,1	124	2,5	2 925	4,2
Oppland	3 138	4,2	222	4,4	2 916	4,2
Buskerud	3 476	4,7	295	5,8	3 181	4,6
Vestfold	3 651	4,9	306	6,0	3 345	4,8
Telemark	3 279	4,4	210	4,2	3 069	4,4
Aust-Agder	1 523	2,1	117	2,3	1 406	2,0
Vest-Agder	2 369	3,2	159	3,1	2 210	3,2
Rogaland	5 447	7,3	393	7,8	5 054	7,3
Hordaland	7 971	10,7	633	12,5	7 338	10,6
Sogn og Fjordane	1 036	1,4	69	1,4	967	1,4
Møre og Romsdal	3 074	4,1	260	5,1	2 814	4,1
Sør-Trøndelag	4 705	6,3	229	4,5	4 476	6,5
Nord-Trøndelag	2 358	3,2	147	2,9	2 211	3,2
Nordland	4 517	6,1	294	5,8	4 223	6,1
Troms	2 864	3,9	195	3,9	2 669	3,9
Finnmark	2 258	3,0	128	2,5	2 130	3,1
Totalt	74 285	100,0	5 060	100,0	69 225	100,0
Ledighetsrate fylke		2,87		2,82		2,88
Vakanserate fylke		0,22		0,22		0,22

I kapittel 6 skal vi forklare utfallet på arbeidsmarkedet i november 1997. I en slik analyse vil erfaring med arbeidsledighet og andre arbeidssøkerstater være viktige bakgrunnsvariabler. I tabellene 5, 6 og 7 ser vi på erfaring med ledighet og tiltak i løpet av en 12-måneders lang bakgrunnsperiode. Bakgrunnsperioden er definert noe ulikt for deltakerne kontra de ledige. For sammenlikningsgruppen er bakgrunnsperioden definert som de 12 måneder forut for uttakstidspunktet, april 1997. For deltakere på tiltak er bakgrunnsperioden definert som de 12 foregående måneder før starttidspunktet for det tiltaket som ble avsluttet i

april/mai 1997. Valget av bakgrunnsperiode er beskrevet mer inngående i kapittel 4.1 (se f.eks. boks 1). I tabell 5 ser vi på erfaring med ledighet i bakgrunnsperioden. Det er forskjell mellom deltakere og ledige ved at de ledige i gjennomsnitt har vært mer arbeidsledig i bakgrunnsperioden. Omtrent 30 prosent av deltakerne har vært ledige i 6 måneder eller mer i bakgrunnsperioden (før de startet på tiltaket), mens omtrent 50 prosent av sammenlikningsgruppen har vært ledige i 6 måneder eller mer i bakgrunnsperioden. Over halvparten av tiltaksgruppen har vært ledig i 3 måneder eller mindre. Deltakere på tiltak har i gjennomsnitt erfart 3,9 måneder ledighet og personer i

sammenlikningsgruppen har vært ledig i 5,6 måneder i bakgrunnsperioden.

Det er små endringer i forhold til 1996-utvalget. Som den gang er det mange deltakere som står oppført med null måneder ledighetserfaring i bakgrunnsperioden. Disse har altså mindre enn en måned med ledighetserfaring før de begynte på tiltaket.

Ser vi på erfaring med ordinære arbeidsmarkedstiltak i tabell 6 finner vi at tiltaksgruppen i større grad har deltatt på tiltak i bakgrunnsperioden i forhold til sammenlikningsgruppen. Tiltaksgruppen har i gjennomsnitt vært 1,7 måneder på ordinære tiltak, mens de sammenlikningsgruppen har vært 0,9 måneder på ordinære tiltak i bakgrunnsperioden.

Oppsummerer vi resultatene i tabell 5 og 6 finner vi også denne gang at tiltaksgruppen har mest erfaring med tiltak, og sammenlikningsgruppen har mest erfaring med ledighet.

Både personer registrert på arbeidsmarkedstiltak eller som helt ledig er regnes som personer som ønsker og søker ordinært arbeid. Sofasøkerregisteret omfatter også personer som er registrert på attføringstiltak og som delvis sysselsatte. Vi regner også disse som personer som søker og ønsker arbeid. I tabell 7 har vi definerer en person som arbeidssøker i bakgrunnsperioden

dersom han er registrert i Sofasøker-registeret på ordinære tiltak, attføringstiltak, som delvis sysselsatt eller helt ledig. Både tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen har i gjennomsnitt vært 1 måned registrert som delvis sysselsatt. Gjennomsnittlig varighet som deltaker på attføringstiltak er 0,2 måned både for tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen.

Gjennomsnittlig antall måneder som arbeidssøker (helt ledig, delvis ledig, deltaker på ordinære- eller attføringstiltak) er på 6,8 måneder for tiltaksgruppen og 7,8 måneder for sammenlikningsgruppen.

Vi finner altså at sammenlikningsgruppen har erfart noe lengre perioder som helt ledig og også noe lengre perioder totalt som arbeidssøker enn det som er tilfelle for tiltaksgruppen. Dette har i noe grad sammenheng med aldersfordelingen i de to utvalgene. Personene i sammenlikningsgrupper er eldre enn personene i tiltaksgruppen, og de eldre personene opplever lengre perioder i ledighet og også i samlet tid som arbeidssøker, jf. tabell 10. Det er en entydig sammenheng mellom alder og antall måneder registrert som helt ledig eller som arbeidssøker, mens det ikke er noen klar sammenheng mellom alder og gjennomsnittlig antall måneder på tiltak i bakgrunnsperioden.

Tabell 5. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter antall måneder ledig i 12 mnd. bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent¹

Måneder Ledig	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
0 måneder	9 364	12,6	896	17,7	8 468	12,2
1 måned	6 233	8,4	749	14,8	5 484	7,9
2 måneder	6 496	8,7	637	12,6	5 859	8,5
3 måneder	7 585	10,2	541	10,7	7 044	10,2
4 måneder	5 404	7,3	422	8,3	4 982	7,2
5 måneder	5 248	7,1	341	6,7	4 907	7,1
6 måneder	5 027	6,8	294	5,8	4 733	6,8
7 måneder	4 408	5,9	267	5,3	4 141	6,0
8 måneder	4 147	5,6	212	4,2	3 935	5,7
9 måneder	4 113	5,5	179	3,5	3 934	5,7
10 måneder	3 774	5,1	185	3,7	3 589	5,2
11 måneder	4 136	5,6	138	2,7	3 998	5,8
12 måneder	8 370	11,3	200	4,0	8 170	11,8
Totalt	74 305	100,0	5 061	100,0	69 244	100,0

Tabell 6. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter antall måneder på ordinære arbeidsmarkedstiltak i 12 mnd. bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent¹

Måneder Ordinære tiltak	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
0 måneder	57 023	76,7	3 151	62,3	53 872	77,8
1 måned	2 873	3,9	263	5,2	2 610	3,8
2 måneder	3 091	4,2	273	5,4	2 818	4,1
3 måneder	2 959	4,0	280	5,5	2 679	3,9
4 måneder	1 786	2,4	217	4,3	1 569	2,3
5 måneder	1 470	2,0	218	4,3	1 252	1,8
6 måneder	1 592	2,1	190	3,8	1 402	2,0
7 måneder	1 075	1,4	135	2,7	940	1,4
8 måneder	777	1,0	108	2,1	669	1,0
9 måneder	923	1,2	94	1,9	829	1,2
10 måneder	450	0,6	73	1,4	377	0,5
11 måneder	166	0,2	44	0,9	122	0,2
12 måneder	120	0,2	15	0,3	105	0,2
Totalt	74 305	100,0	5 061	100,0	69 244	100,0

Tabell 7. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter sammenlagt antall måneder som arbeidssøker (helt eller delvis ledig eller på arbeidsmarkedstiltak) i 12 mnd. bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent

Måneder Arbeidssøker [*]	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
0 måneder	5 953	8,0	355	7,0	5 598	8,1
1 måned	3 898	5,2	474	9,4	3 424	4,9
2 måneder	4 048	5,4	368	7,3	3 680	5,3
3 måneder	5 590	7,5	377	7,4	5 213	7,5
4 måneder	3 492	4,7	317	6,3	3 175	4,6
5 måneder	3 589	4,8	296	5,8	3 293	4,8
6 måneder	4 016	5,4	268	5,3	3 748	5,4
7 måneder	3 833	5,2	292	5,8	3 541	5,1
8 måneder	3 763	5,1	250	4,9	3 513	5,1
9 måneder	4 359	5,9	295	5,8	4 064	5,9
10 måneder	4 325	5,8	340	6,7	3 985	5,8
11 måneder	4 990	6,7	380	7,5	4 610	6,7
12 måneder	22 449	30,2	1 049	20,7	21 400	30,9
Totalt	74 305	100,0	5 061	100,0	69 244	100,0

Tabell 8 viser at innenfor alle aldersgruppene har deltakere noe kortere gjennomsnittlig varighet som registrert ledig i bakgrunnsperioden enn de ledige. Når en slår sammen periodene som helt ledig, delvis ledig, deltaker på ordinære arbeidsmarkedstiltak og deltaker på attføringstiltak (arbeidssøker i bakgrunnsperioden)

har imidlertid deltakere mellom 25-59 år lenger gjennomsnittlig varighet enn de ledige. Det altså ikke slik at sammenlikningsgruppen gjennomgående har lenger erfaring med arbeidssøking enn sammenlikningsgruppen. Dette gjelder kun for de yngste (personer under 25 år) og de eldste (personer over 60 år) i utvalget.

Tabell 8. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter gjennomsnittlig antall måneder arbeidssøker i bakgrunnsperioden og etter alder.

Status i bakgrunnsper.	Under 20 år		20-24 år		25-29 år		30-49 år		50-59 år		60 år og over	
	Deltaker	Ledig	Deltaker	Ledig	Deltaker	Ledig	Deltaker	Ledig	Deltaker	Ledig	Deltaker	Ledig
Måneder som arbeidssøker	2,3	2,8	5,2	5,5	6,9	6,4	7,9	7,6	8,9	8,5	10,2	10,7
herav:												
Måneder som helt ledig	1,1	1,8	2,8	3,7	4,0	4,5	4,8	5,5	5,9	6,3	6,2	9,4
Måneder i ord. tiltak	1,1	0,9	1,7	1,0	1,8	0,9	1,9	1,0	1,6	1,0	2,0	0,4
Måneder som delvis sysselsatt eller attfør.tiltak	0,1	0,1	0,7	0,8	1,1	1,0	1,2	1,1	1,4	1,2	2,0	0,9

5.2 Inndeling etter ulike tiltak

I det forrige avsnittet sammenliknet vi de helt ledige i utvalget med tiltaksgruppen sett under ett. I dette avsnittet går vi litt nærmere inn på deltakermassen ved å se på hvilke tiltak de har gått på. Dette gjøres for å beskrive fordelingen mellom de ulike tiltakene og eventuelle forskjeller i individuelle kjennetegn mellom deltakere på forskjellige tiltak. Resultatene vises i tabellene 9 og 10.

Fordeling etter ulike tiltak

I denne framstillingen skal vi på samme måte som i undersøkelsen av utvalget fra 1996 skille mellom seks hovedtyper av ordinære arbeidsmarkedstiltak. Disse er nærmere beskrevet i avsnitt 4.3.

Offentlige sysselsettingstiltak består i hovedsak av KAJA (kompetanse, arbeidstrening og jobbskaping for arbeidsledige) med 95 prosent av deltakerne. Lærlinger i statlige etater utgjør de resterende 5 prosent av deltakerne på offentlige sysselsettingstiltak. Tabell 9 viser at i alt 411 personer var deltakere på offentlige sysselsettingstiltak slik at disse utgjør noe over 8 prosent av den samlede tiltaksgruppen. I utvalget av 1996 utgjorde deltakere på offentlige sysselsettingstiltak 10 prosent av den samlede tiltaksgruppen.

Lønnstilskudd er et type tiltak som rettes mot utsatte grupper på arbeidsmarkedet. Det benyttes 6 ulike former for lønnstilskudd til arbeidsgivere der lønnstilskudd for langtidsledige (over 6 måneder) er det mest vanlige. Deltakere på sistnevnte tiltak utgjør noe over 43 prosent av deltakere på alle former for lønnstilskudd. Andre viktige former for lønnstilskudd er lønnstilskudd for ungdom under 25 år, lønnstilskudd for flyktninger og lønnstilskudd for nykommere på arbeidsmarkedet. Lønnstilskudd for eldre og lønnstilskudd for personer som er ferdig attført (ny av året) er former av lønnstilskudd med mindre omfang. Lønnstilskudd generelt tar for seg i underkant av 15 prosent av den samlede tiltaksgruppen. I utvalget av 1996 utgjor-

de deltakere på lønnstilskudd 12,6 prosent av den samlede tiltaksgruppen.

AMO (Arbeidsmarkedsopplæring) er fortsatt det største tiltaket med nesten 38 prosent av samtlige tiltaksdeltakere. Andelen deltakere på AMO-tiltak har økt med nesten 2 prosentpoeng fra utvalget av 1996.

Praksis plasser med fadderordning er ment for arbeidsledige unge og ellers nykommere på arbeidsmarkedet. Deltakere på disse tiltakene utgjør litt over 25 prosent av tiltaksgruppen. Noe over 55 prosent av deltakerne i tiltaket er på fadderordning, inkludert en liten gruppe på fadderordning for flyktninger. I utvalget av 1996 utgjorde deltakere på praksis plasser med fadderordning over 28 prosent av tiltaksgruppen.

Jobbklubber er et formidlingstiltak som er ment å hjelpe til å få arbeidssøkere ut i ordinært arbeid via en forbedring av deltakernes søke adferd. Ved uttakstidspunktet utgjorde deltakere på jobbklubber nesten 10 prosent av tiltaksgruppen.

Vikar plasser er stadig det minste tiltaket i omfang av personer. Omtrent 4 prosent av tiltaksgruppen var deltakere på dette tiltaket. Hovedmassen av disse var deltakere i offentlig sektor (69 prosent).

Tiltaksgruppen er samlet relativt jevnt fordelt mellom kjønnene, med 49 prosent menn og 51 prosent kvinner (jf. tabell 1). Det er noe større variasjoner innenfor de enkelte tiltakene. Det er en hovedvekt av menn på lønnstilskudd, hvor omlag to av tre deltakere er menn og på offentlige sysselsettingstiltak (57 prosent menn). Det er en hovedvekt av kvinner på vikar plasser, hvor omlag to av tre deltakere er kvinner, på praksis plass med fadderordning (56 prosent kvinner), på jobbklubb (60 prosent kvinner) og på AMO-tiltak (52 prosent kvinner). I utvalget av 1996 var kjønnsfordelingen også jevn, men da med 51 prosent menn og 49 prosent kvinner. Endringene er størst innenfor tiltakene jobbklubber (andelen kvinner har gått opp fra 53 til 60

prosent) og AMO-tiltak som tidligere var mannsdominert (47 prosent kvinner i 1996) men som nå er svakt kvinnedominert med 52 prosent kvinner.

Som tidligere nevnt er størrelsen på utvalget redusert fra 1996-dataene. Vi har sett på antall deltakere på de 6 hovedtypene av tiltak og sammenliknet med antall deltakere i 1996. Reduksjonen i tiltaksmassen er ster-

kest for offentlige sysselsettingstiltak der tiltaksmassen er mer enn halvert fra 1996 til 1997. Praksisplasser og vikarplasser er også blitt nesten halvert i omfang i denne perioden. Av tiltakstypene er det lønnstilskudd og jobbklubber som er minst redusert i omfang ved at begge er redusert med noe over 30 prosent.

Tabell 9. Tiltaksdeltakere i april 1997 etter kjønn, undergrupper av tiltak og målgrupper. Absolutte tall og prosent.

Tiltaksgrupperinger	Totalt		Menn		Kvinner	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1. Offentlige syss.tiltak	411	100	233	100	178	100
Lærlinger i statlige etater	21	5	16	7	5	3
Kaja	390	95	217	93	173	97
2. Lønnstilskudd	756	100	506	100	250	100
Lønnstilskudd for flyktninger	147	19	110	22	37	15
Lønnstilskudd for ungdom under 25 år	179	24	114	23	65	26
Lønnstilskudd for ledige over 6 mnd.	327	43	214	42	113	45
Lønnstilskudd for nykommere	70	9	44	9	26	10
Lønnstilskudd for eldre	14	2	13	3	1	0
Lønnstilskudd ferdig attført	19	3	11	2	8	3
3. Praksisplass m/fadd.ord.	1 296	100	570	100	726	100
Praksisplasser	564	44	211	37	353	49
Fadderordning, ordinær	667	51	319	56	348	48
Fadderordning for flyktninger	65	5	40	7	25	3
4. Amo	1 901	100	919	100	982	100
5. Jobbklubber	489	100	199	100	290	100
6. Vikarplasser	208	100	66	100	142	100
Vikarplasser i offentlig sektor	143	69	24	36	119	84
Vikarplasser i privat sektor	62	30	42	64	20	14
Prosjektledervikariater	3	1	0	0	3	2
Totalt alle ord. tiltak	5 061	100	2 493	100	2 568	100

Kjennemerker for deltakere på ulike tiltak

I avsnitt 5.1 sammenliknet vi tiltaksgruppen med sammenlikningsgruppen ved å se på en del sentrale bakgrunnsvariabler uten å skille på tiltakstypene. De ulike tiltakene har ulike målgrupper og delvis ulik målsetting. Dette gjør at vi forventer å finne forskjeller i deltakernes kjennetegn når vi sammenlikner mellom deltakere på de ulike tiltakene.

Tabell 10 viser fordelingen på de seks ulike hovedtypene av tiltak som vi har definert (jf. tabell 9). Tabell 10 bekrefter at det er en overvekt av kvinner på tiltakene AMO, praksisplass med fadderordning, jobbklubber og vikarplasser. Kvinneandelen er klart størst innenfor tiltaket vikarplasser der de utgjør 68,6 prosent av del-

takerne. I forhold til utvalget av 1996 er det verdt å nevne at andelen kvinner har økt mest i tiltakene jobbklubber (opp 6,4 prosentpoeng) og AMO (opp 4,8 prosentpoeng). Det er kun innenfor praksisplasser at kvinneandelen har gått ned i forhold til utvalget av 1996 (ned 1,0 prosentpoeng).

Vi så i avsnitt 5.1 at deltakerne i gjennomsnitt var yngre enn de ledige. Gjennomsnittsalderen i sammenlikningsgruppen fant vi var 38 år. Av de ulike tiltakene ser vi av tabell 10 at offentlige sysselsettingstiltak likner mest på sammenlikningsgruppen hva angår alder. Gjennomsnittsalderen er her 39 år. For de andre tiltakene ligger gjennomsnittsalderen mellom 32 og 34 år bortsett fra praksisplasser der gjennomsnittsalderen her

helt nede i 23 år. Det er små forskjeller i alder mellom kjønn. Det eneste er vikarplasser der gjennomsnittsalderen for kvinner er noe høyere enn hos menn. Denne forskjellen har dessuten minket i forhold til utvalget av 1996.

Vi finner ikke overraskende at andelen gifte innenfor tiltakene svinger i takt med alder. Praksisplasser med fadderordning er et tiltak av stort omfang med hensyn på antall deltakere. Vi har sett at deltakere på dette tiltaket er unge og tabell 10 viser også at andelen gifte er lavere enn i andre tiltak. Dette trekker andelen gifte ned når vi ser på alle tiltak under ett.

For utvalget under ett så vi i forrige avsnitt at en forholdsvis større andel av de ledige hadde grunnskole som høyeste fullførte utdanning og at en forholdsvis større andel av deltakerne hadde 2-3 års videregående skole som høyeste fullførte utdanning. Ser vi på fordelingen mellom de ulike tiltakene, viser tallene i tabell 10 at deltakere på offentlige sysselsettingstiltak ser ut til å ha den svakeste utdanningsbakgrunnen. Ved å inndele tiltakene ut i fra deltakernes utdanningsnivå har vi sett på hvor stor andel som har mer enn 1 års videregående utdanning innenfor hver tiltaksgruppering. Ut i fra dette gir resultatene i tabell 10 at deltakere på vikarplasser har best utdanningsbakgrunn der 59,9 prosent av deltakerne har minst 2-3 års videregående utdanning som høyeste fullførte utdanning. Deretter følger jobbklubber med 53,9 prosent, praksisplasser 49,3 prosent, lønnstilskudd 48,3 prosent, AMO 44 prosent og offentlige sysselsettingstiltak svakest med 42,5 prosent. Av tabell 2 kan vi se at i sammenlikningsgruppen har 40,6 prosent minst 2-3 års videregående skole som høyeste fullførte utdanning.

I forhold til utvalget av 1996 har det foregått en del forskyvning i fordeling av utdanningsnivå innenfor de fleste tiltakene. Mest iøynefallende er nivåoppgangen innenfor offentlige sysselsettingstiltak og nivånedgangen innenfor lønnstilskudd. Andelen med utdanning over 1 års videregående utdanning har økt fra 38,2 til 42,5 prosent ved offentlige sysselsettingstiltak og gått ned fra 55,1 til 48,3 prosent i tiltakene lønnstilskudd.

Vi finner en klar sammenheng mellom andelen som har uoppgitt eller ingen (kjent) utdanning og andelen innvandrere. Andelen innvandrere er svært liten i jobbklubbene og vikarplasser som er de tiltakene som har lavest andel uoppgitt/ingen utdanning.

Flest innvandrere finner vi først og fremst i lønnstilskudd med 23,8 prosent (opp 7,9 prosentpoeng fra utvalget i 1996) av deltakerne men også AMO med 18,7 prosent (opp 0,5 prosentpoeng) og offentlige sysselsettingstiltak med 16,8 prosent (opp 6,2 prosentpoeng). Innslaget av innvandrere i sammenlikningsgruppen er til sammenlikning 11,8 prosent (opp 1,1 prosentpoeng i forhold til utvalget av 1996).

Deltakere på vikarplasser har også denne gangen mest yrkeserfaring med 4,2 år i løpet av de siste 10 årene før uttakstidspunktet. Dette er nøyaktig samme størrelse som for sammenlikningsgruppen. Den laveste yrkeserfaringen finner vi blant deltakere på praksisplasser med 1 års gjennomsnittlig yrkeserfaring. Det siste henger trolig sammen med at tiltaket er innrettet mot ungdom og nykommere på arbeidsmarkedet. Vi så også at deltakere på dette tiltaket i gjennomsnitt er 10 år yngre enn deltakere på de fleste andre tiltakene.

Som i utvalget av 1996 er det liten variasjon å finne mellom tiltakene når vi ser på ledighetsprosent i fylke. Vikarplasser skiller seg ut fra andre tiltak ved at vakanserate i yrke er klart høyere enn i andre tiltak. Mange av deltakere på dette tiltaket har yrkesbakgrunn fra pleie- og omsorgsykker der vakanserate typisk er meget høy. I gjennomsnitt har omtrent 4 prosent av den samlede tiltaksgruppen bakgrunn fra pleie- og omsorgsykker, og innenfor vikarplasser ligger tilsvarende tall på 13,5 prosent (jf. tabell A1). Dette er dog en nedgang i forhold til utvalget av 1996 da 23 prosent av deltakere på vikarplasser hadde yrkesbakgrunn fra pleie- og omsorg. Ledighetsprosent i fylke og vakanserate i yrke representerer etterspørselssituasjonen i deltakernes delarbeidsmarkeder. På det året som gikk mellom utvalget av 1996 til dette utvalget fra april 1997 har den totale arbeidsledigheten gått ned i de fleste fylker og innenfor de fleste yrker. Det er også blitt flere ledige stillinger innenfor de ulike fylker og yrker. Dette forklarer at ledighetsprosent i fylke har gått ned med nesten 1 prosentpoeng i alle tiltakene og at vakanserate i yrke har økt med over 0,10 prosentpoeng i alle tiltakene. Tabell A1 og A2 i vedlegget viser tiltaksdeltakernes fordeling etter yrkesbakgrunn og fylke.

Vi har laget variabler som skal representere ledighetshistorien for deltakere i en 12-måneders bakgrunnsperiode. I tabell 10 vises tre variable som måler gjennomsnittstall for antall måneder som registrert helt ledig, antall måneder som delvis sysselsatt arbeidssøker og antall måneder som deltaker på ordinære tiltak. Erfaringsstørrelsene varierer noe mellom tiltakene men ikke mellom kjønn, slik at vi skiller ikke mellom menn og kvinner i tabellen.

Deltakere på offentlige sysselsettingstiltak har mest erfaring som helt ledig. I gjennomsnitt har en deltaker på offentlige sysselsettingstiltak vært ledig i omtrent 6 måneder det siste året før de begynte på tiltak. Deltakere på praksisplasser har minst erfaring med ledighet. Dette kan sees i sammenheng med "ungdomsgarantien" som sikrer at ungdom uten tilbud om jobb eller utdanningsplass skal gis et tilbud om arbeidsmarkedstiltak.

Deltakere på vikarplasser har mest erfaring som delvis sysselsatt. Dette kan delvis forklares med tiltakets sammensetning. Deltakerne på vikarplasser består i

stor grad av voksne kvinner med videregående skole som høyeste fullførte utdanning og med erfaring fra helse- og omsorgsykker. Ellers har deltakere på praksisplasser også liten erfaring som delvis ledig noe som også kan sees i sammenheng med "ungdomsgarantien".

Deltakere på lønnstilskudd og offentlige sysselsettingstiltak har mest erfaring med tidligere deltakelse på tiltak. For lønnstilskudd kan dette forklares ved at dette tiltaket enkelte ganger kommer som siste ledd i en kjeding av flere tiltak der arbeidskontorene finner en slik type tiltakskjeding hensiktsmessig.

Til slutt viser tabell 10 gjennomsnittlig tiltaksvarighet for deltakerne på de ulike tiltakene. Deltakerne på offentlige sysselsettingstiltak har i gjennomsnitt de lengste periodene med en varighet på i underkant av

9 måneder. Jobbklubbene skiller seg ut på den andre siden med en gjennomsnittlig varighet på omtrent 1 ½ måned.

Når vi oppsummerer denne beskrivelsen av kjennemerkeene er det store forskjeller i den demografiske sammensetning mellom ledige og deltakere generelt, men også mellom deltakere på ulike tiltak. Eksempelvis er gjennomsnittlig alder høyere i sammenlikningsgruppen, med unntak av deltakere i offentlige sysselsettingstiltak. Det er en lavere andel gifte i tiltaksgruppen med en nær sammenheng med alder. Utdanningsnivået er høyere blant deltakerne. Tilsvarende som ved utvalget av 1996 er det offentlige sysselsettingstiltak som ser ut til å likne mest på sammenlikningsgruppen når vi sammenlikner de ulike kjennetegnene.

Tabell 10. Tiltaksdeltakere i april 1997 etter tiltakstype, ulike demografiske kjennetegn og arbeidsmarkedsbakgrunn.

Individuelle kjennetegn	Off.syss-tiltak	Lønns-tilskudd	AMO	Praksispl.fadderord.	Jobb-klubber	Vikar-plasser	Alle tiltak
Totalt	411	756	1 901	1 296	489	208	5 061
Andel kvinner	43,4	33,0	51,8	56,0	59,3	68,6	50,8
Gj.snittlig alder totalt							
menn	39	32	34	23	33	32	31
kvinner	38	32	34	23	32	35	31
Totalt	39	32	34	23	33	34	31
Andel gifte	38,3	33,8	33,9	10,6	28,5	34,8	27,8
Andel innvandrere³	16,8	23,8	18,7	13,5	2,1	2,4	15,6
Yrkeshemmet tidligere	0,0	0,4	0,7	0,4	0,4	1,4	0,5
Utdanning (prosent)							
Uoppgitt/ingen	3,9	11,3	8,8	8,4	1,4	3,4	7,7
Grunnskole	20,2	12,9	15,0	21,2	13,3	16,4	16,6
Vgl	33,4	27,5	32,2	21,1	31,4	20,3	28,2
Vgll	28,6	39,0	34,4	43,2	43,1	44,9	38,2
Univ./Høgskole	13,9	9,4	9,6	6,1	10,7	15,0	9,3
Totalt	100,0	100,1	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0
Yrkeseerfaring (år)⁴	3,9	3,2	3,4	1,0	3,5	4,2	2,8
Arbeidsmarked							
Ledighetsprosent i fylke	3,0	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Vakanserate i yrke	0,26	0,23	0,25	0,26	0,24	0,32	0,25
Ledighetshistorie⁵							
Erfart ledighet	6,2	3,4	4,5	2,4	4,7	3,5	3,9
Erfart delvis ledighet	1,3	1,1	1,2	0,4	1,0	1,8	1,0
Erfart tiltak	2,2	3,0	1,5	1,4	1,4	1,2	1,7
Tiltaksvarighet⁶	8,6	3,7	4,1	4,7	1,4	6,1	4,4

³ Førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land

⁴ Antall års arbeidserfaring i løpet av de siste 10 årene (1987-1996).

⁵ Antall måneder registrert som helt eller delvis ledig eller på ordinære tiltak, i 12 måneders-perioden før start på tiltaket personen var i ved uttakstidspunktet (utgangen av april 1997).

⁶ Antall måneder registrert på tiltaket personen var i ved uttakstidspunktet.

5.3 Arbeidsmarkedssituasjon i november 1997

I dette avsnittet beskriver vi arbeidsmarkedssituasjon på evalueringstidspunktet. Det er gjort et uttak fra Arbeidstakerregisteret per 24. november 1997 (referansedato). Dersom personer i utvalget er registrert som arbeidstakere i dette registeret gjennomføres en kontroll mot Sofasøker registeret for å samtidig undersøke om disse er registrert som arbeidssøkende (arbeidstaker/tiltak eller arbeidstaker/ledig). Kontrollen og rutine for valg av arbeidsmarkedssituasjon (konsistensbehandling) beskrives nærmere i avsnitt 5.3.1. I avsnitt 5.3.2 ser vi på arbeidsmarkedssituasjon for utvalget i november etter at konsistensbehandlingen er gjennomført.

5.3.1 Konsistensbehandling : Kombinasjon arbeidstaker november 1997 / SOFA-søkerforhold i november 1997

Fra tidligere prosjekter i SSB har vi erfart at det forekommer doble registreringer som ledig/tiltak i Sofasøker registeret og som arbeidstaker i Arbeidstakerregisteret på samme tidspunkt. Måten vi her behandler slike tilfeller på avhenger av om personene er registrert på tiltak eller som helt ledige i Sofasøker registeret.

Tabell 11 viser at i alt 25 766 personer i utvalget var registrert i Arbeidstakerregisteret på evalueringstidspunktet. Av disse er omtrent 10 prosent samtidig registrert som helt ledig og 10 prosent på tiltak på samme tidspunkt i følge Sofasøker registeret. Dermed følger det at omtrent 80 prosent av registreringene i Arbeidstakerregisteret i november 1997 ikke er i konflikt med Sofasøker registeret (gjelder vårt utvalg spesielt og ikke Arbeidstakerregisteret generelt).

Tabell 11. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 registrert som arbeidstaker i november 1997 etter om de samtidig er registrert i Sofasøker registeret i november 1997. Nivå

	Registrert arbeidstaker pr. 24.11.97			
	I alt	Arbeidstaker/ledig	Arbeidstaker/tiltak	Kun arbeidstaker
I alt	25 766	2 736	2 494	20 536

Omgruppering av personer med kombinasjonen arbeidstaker/ledig i november 1997

Dersom personen er registrert med kombinasjonen arbeidstaker/ledig i november 1997 tas det utgangspunkt i et sett av regler som avgjør om personen skal klassifiseres som arbeidstaker eller helt ledig.

Disse reglene er følgende:

- Dersom arbeidstakerforhold starter etter ledighetsforholdet velges status «arbeidstaker» (jobb)
- Dersom arbeidstakerforhold starter før ledighetsforholdet velges status «helt arbeidsledig» (ikke-jobb)

Vi stoler på det registeret med den siste innmeldte startdato. Statistisk sentralbyrå arbeider videre med analyser av dette regelverket.

Omgruppering av personer med kombinasjonen arbeidstaker/tiltak i november 1997

Vi vil også foreta en konsistensbehandling for personer som har kombinasjonen arbeidstaker/tiltak. Personer som er logisk innmeldt i Arbeidstakerregisteret er tiltaksdeltakere som gjennom tiltaket er sysselsatt og mottar lønn. Dette gjelder personer som går på tiltakene offentlige sysselsettingstiltak, lønnstilskudd og vikarplasser. Totalt var det 1.351 personer som var på ett av disse tiltakene ved evalueringstidspunktet, og forde-

lingen i de ovennevnte tiltakene var hhv. 255, 683 og 413 personer.

De andre, dvs. personer med kombinasjonen arbeidstaker/tiltak hvor tiltaket er praksisplasser med fadderordning, AMO og jobbklubb gjennomfører vi den samme konsistensbehandlingen som for de med kombinasjonen arbeidstaker/ledig. I alt utgjorde disse 893 personer. Fordelingen på disse tiltakene var 168 på praksisplasser med fadderordning, 639 på AMO og 86 på jobbklubb. For andre tiltak var nivået på 250 personer.

Følgende regler er utgangspunktet for gruppering av personer med kombinasjonen arbeidstaker/tiltak (fadderordning, AMO og jobbklubb) på evalueringstidspunktet:

- Dersom arbeidstakerforhold starter etter ledighetsforholdet velges status «arbeidstaker» (Jobb)
- Dersom arbeidstakerforhold starter før ledighetsforholdet velges status «tiltak» (Ikke-jobb)

Også i dette tilfellet velger vi det registeret med den siste innmeldte startdato.

Etter denne konsistensbehandlingen får vi resultatene illustrert i tabell 12. Her definerer vi status «jobb» dersom personen er registrert kun som arbeidstaker eller om vi velger å tro på arbeidstakerforhold når personen

samtidig er registrert i Sofasøker registeret som beskrevet ovenfor. Status «Ikke-jobb» defineres dersom personen ikke er registrert arbeidstaker eller om vi velger å tro på ledighetsforholdet når person er registrert både med et arbeidsforhold og et ledighetsforhold som beskrevet ovenfor.

Tabell 12 viser fordelingen av personer som ble klassifisert som i jobb eller ikke-jobb etter konsistensbehandlingen. Av hele utvalget er 21 587 (29 prosent) i jobb på evalueringstidspunktet. Av 2.736 personer som var registrert med kombinasjonen arbeidstaker/ledig i

november 1997, ble 795 (29 prosent) klassifisert som arbeidstaker (jobb) etter konsistensbehandlingen, dvs. at arbeidstakerforholdet startet etter ledighetsforholdet. Resten fikk en ny status som ledig (ikke-jobb) i november 1997.

Det var videre 256 personer eller om lag 10 prosent av arbeidstaker/tiltaks-gruppen i november som bevarte statusen arbeidstaker (jobb). Resultatet skyldes trolig at mange er lovlig innmeldt i Arbeidstakerregisteret og at de i realiteten går på tiltak.

Tabell 12. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter konsistensbehandlet status i november 1997 og etter status i registrene i november 1997. Absolutte tall.

Status i registrene 14.11.97	I alt	Status etter konsistensbehandling	
		Jobb	Ikke-jobb
I alt	74 305	21 587	52 718
Registrert arbeidstaker	25 766	21 587	4 179
Av dette			
Registrert ledig (arbeidstaker/ledig)	2 736	795	1 941
Registrert tiltak (arbeidstaker/tiltak)	2 494	256	2 238
Kun registrert arbeidstaker	20 536	20 536	0
Ikke registrert arbeidstaker	48 539	0	48 539

5.3.2 Arbeidsmarkedssituasjonen i november 1997

Etter konsistensbehandlingen har vi gruppert populasjonen inn i en finere arbeidsmarkedssstatus på evalueringstidspunktet. Disse er jobb, helt ledig, tiltak og

annet. Jobb er i dette tilfellet lønnstakerforhold. Tiltak omfatter alle slags tiltak, også attføringstiltak. Kategorien annet kan være utdanning, ulike trygdeforhold, hjemmeværende, militære o.a. Tabell 13 viser resultatene etter statusgrupperingen.

Tabell 13. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997 etter konsistensbehandlet status i november 1997. Absolutte tall og prosent.

Status nov. 1997	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Jobb	21 587	29	2 317	46	19 270	28
Ledig	21 915	29	632	12	21 283	31
Tiltak	7 849	11	596	12	7 253	10
Annet	22 295	31	1 516	30	21 438	31
Totalt	74 305	100	5 061	100	69 244	100

Andelen i jobb er betraktelig høyere for tiltaksgruppen i forhold til sammenligningsgruppen (46 prosent for tiltaksgruppen og 28 prosent for sammenligningsgruppen). Dette resultatet kan til dels ha sammenheng med alder og utdanning. En større andel av tiltaksdeltakerne har utdanning på minst videregående skole nivå 2 i forhold til sammenligningsgruppen. I tillegg er gjennomsnittsalderen lavere i tiltaksgruppen (jf. avsnitt 5.1). Slike individuelle «egenskaper» ved personen påvirker jobbsannsynligheten. I neste kapittel gjennomføres en analyse hvor vi kontrollerer for slike forhold.

Når vi ser på fordelingen av utvalget i ledighet i november 1997, viser resultatene at en høyere andel av de som var ledige på uttaktidspunktet (april 1997) også var ledig i november 1997 (31 prosent) sammenlignet med tiltaksgruppen (12 prosent). Andelen i restgruppen «annet» og i statusen tiltak er noenlunde lik for tiltaksgruppen og sammenligningsgruppen.

I forhold til 1996-dataene er resultatene i dette utvalget bedre både for deltakere og ledige. Vi viser dette med tabell 13.2 med fordelingen på de ulike stater for tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 og status i november 1996. Når vi sammenlikner resultatene ser vi

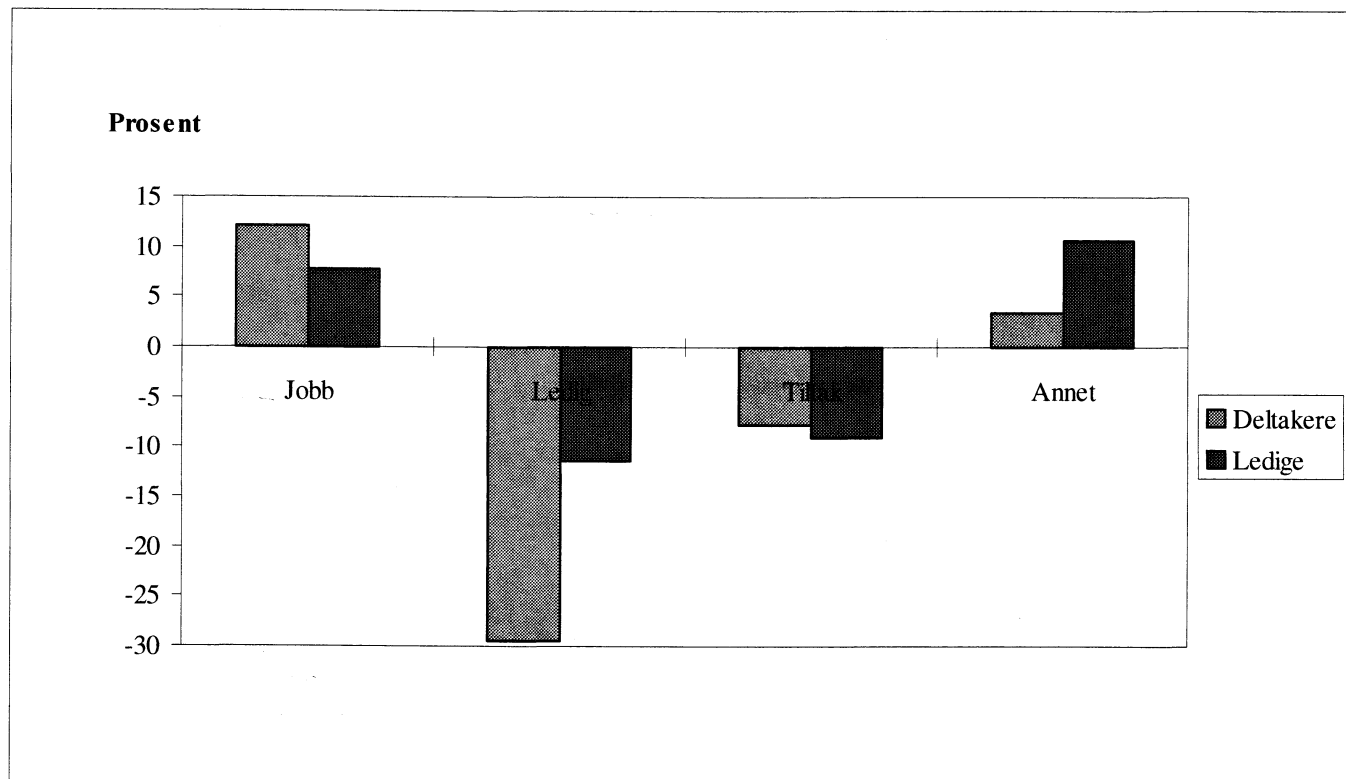
at andelen som er i jobb på evalueringstidspunktet har økt med 5 prosentpoeng hos deltakerne og 2 prosentpoeng hos del ledige. Den relative økningen er på 12,2 prosentpoeng i tiltaksgruppen og 7,7 prosentpoeng i sammenlikningsgruppen. Den relative nedgangen i ledighet som vi finner både blant deltakere og ledige er

også størst i tiltaksgruppen med en nedgang fra utvalget av 1996 på 29,4 prosent. Den relative nedgangen i ledighet blant sammenlikningsgruppen er på 11,4 prosent. I figur 1 vises den relative endringen i andeler på hver status fra 1996 til 1997.

Tabell 14. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter konsistensbehandlet status i november 1996. Absolutte tall og prosent.

Status nov. 1996	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Jobb	24 612	28	3 607	41	21 005	26
Ledig	29 217	33	1 459	17	27 758	35
Tiltak	10 349	11	1 186	13	9 163	11
Annet	24 796	28	2 555	29	22 241	28
Totalt	88 974	100	8 807	100	80 167	100

Figur 1 Relative endringer i andeler per status fra 1996 til 1997 for tiltaksdeltakere og ledige

5.4 Oppsummering av beskrivende statistikk

I dette avsnittet skal vi kort repetere forskjeller i kjennetegn vi har funnet mellom tiltaksdeltakere og ledige, samt endringer fra 1996-undersøkelsen til årets utgave.

- *Alder* : Tiltaksdeltakerne er i gjennomsnitt yngre enn personer i sammenlikningsgruppen. Gjennomsnittsalder i tiltaksgruppen er på 31 år mot 39 år i sammenlikningsgruppen. Ingen nevneverdige endringer i forhold til 1996-dataene.
- *Kjønn* : Kjønnfordelingen er jevn i tiltaksgruppen, og en viss overvekt av menn i sammenlikningsgruppen. Kvinneandelen har økt noe i tiltaksgruppen fra 1996 til 1997.
- *Gifte* : Det er vesentlig flere gifte personer i sammenlikningsgruppen enn i tiltaksgruppen. Dette henger sammen med aldersfordelingen. Relativt flere tiltaksdeltakere er gifte i 1997-data i forhold til 1996-data.
- *Utdanning* : I gjennomsnitt har deltakerne et høyere utdanningsnivå sammenliknet med de ledige. Dette støtter tilsvarende statistikk fra 1996, men forskjellen mellom deltakere og ledige er blitt mindre i 1997-utvalget ved at det gjennomsnittlige utdanningsnivået er noe redusert i begge grupper, men at reduksjonen er sterkest i tiltaksgruppen.

- *Innvandrere* : Andelen ikke-vestlige innvandrere er noe høyere i tiltaksgruppen enn i sammenlikningsgruppen. I forhold til 1996-dataene har andelen økt noe i begge gruppene og relativt mest i tiltaksgruppen.
- *Yrkeserfaring* : På grunn av aldersfordelingen har sammenlikningsgruppen mest yrkeserfaring. Her finner vi ingen nevneverdige endringer fra 1996-dataene.

I tillegg til forskjeller i individspesifikke kjennetegn og endringer i kjennetegn over tid er det også på sin plass å repetere hvilke forskjeller vi fant i arbeidsmarkedsstatus på evalueringstidspunktet. Vi så ovenfor at andelen personer i jobb på evalueringstidspunktet er høyere for deltakere på arbeidsmarkedstiltak enn for personer i sammenlikningsgruppen. Dette var også tilfelle i 1996-utvalget, og det ser ut som om forskjellen har forsterket seg noe i 1997-utvalget (jf. figur 1). Om dette har sammenheng med at tiltakene har større effekt mhp. overgang til ordinært arbeid, eller om det er endringer i bakgrunnskjenntegn i de to gruppene kommer vi tilbake til i analysen i kapittel 6.

6. Analyse

I dette kapitlet skal vi analysere hvorvidt deltakelse på tiltak i april 1997 påvirker muligheten for å være registrert sysselsatt på evalueringstidspunktet 14. november samme år. Begrunnelsen for at sysselsatt i november 1997 benyttes som suksesskriterie, er at hovedhensikten med arbeidsmarkedstiltakene er å styrke deltakerenes jobbmuligheter i det ordinære arbeidsmarkedet. Sysselsetting er imidlertid ikke eneste utfall som kan oppfattes som suksess for individet selv. Ved kun å analysere avhengighetsforholdet mellom begivenhetene jobb kontra ikke jobb, fanger vi for eksempel ikke opp overgangen til utdanning i resultatperioden. Dette blir drøftet nærmere i en egen rapport hvor vi ved hjelp av tall for 1996, vil analysere flere mulige suksesskriterier.

Analysen er identisk med den gjort i 1996. Vi benytter logistisk regresjon for å analysere avhengighetsforholdet mellom begivenhetene jobb kontra ikke-jobb i november og forskjellige forklaringsvariable. Logistisk regresjon er et velegnet analyseverktøy når vi som i dette tilfellet har en dikotom avhengig variabel (her jobb ikke-jobb). Koeffisientestimatorene gir endringen i log-oddsraten av en enhets økning i tilhørende variabel. Fordi dette er noe vanskelig å tolke, estimerer vi i tillegg sannsynligheter for gitte verdier av de uavhengige variablene.

Når vi skal tolke resultatene er det også av avgjørende betydning å se på graden av signifikans til de forskjellige koeffisientestimatene. At en koeffisient er signifikant på for eksempel 5 prosentnivå, betyr i denne sammenhengen at vi med 95 sikkerhet kan si at denne koeffisienten har betydning for jobbsannsynligheten.

I avsnitt 6.1 ser vi på alle ordinære tiltak under ett. I avsnitt 6.2 foretar vi en inndeling av tiltakene etter type tiltak og varigheten av tiltaket. I avsnitt 6.3 prøver vi ut ulike samspillsledd mellom tiltaksdeltakelse og demografiske kjennetegn.

6.1 Tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen i gjennomsnitt

Tabell 15 viser tre modeller med logit-estimatorer, standardfeil og p-verdier for ulike variable. P-verdien representerer et mål på variabelens signifikans.

Modell 1 er en enkel logistisk regresjon hvor vi kun benytter en dummy-variabel for tiltak som forklaringsvariabel. Tabell 15 viser at tiltaksvariabelen, som skiller tiltaksgruppen fra sammenlikningsgruppen, er signifikant forskjellig fra null. I forrige kapittel fant vi at 46 % prosent av tiltaksgruppen var sysselsatt på evalueringstidspunktet og tilsvarende tall for sammenlikningsgruppen var 28 prosent. Ved hjelp av koeffisientene for tiltak og konstantleddet har vi har vi beregnet jobbsannsynligheten i november 1997, og funnet at disse svarer til de gjennomsnittlige andelene i jobb, nemlig 46 prosent for tiltaksgruppen og 28 prosent for sammenlikningsgruppen.

I modell 2 har vi med de individuelle bakgrunnsvariable, men til forskjell fra modell 3 utelater vi variabelen for tiltak. Tabell 15 viser at koeffisientestimatoren for tiltak i modell 3 sammenliknet med modell 1, reduseres når vi kontrollerer for andre kjennetegn. Av dette kan vi slutte at forskjellen i jobbsannsynlighet mellom deltakere og ledige reduseres når vi innfører de andre bakgrunnsvariablene.

Vi har valgt å gi en gjennomgang av effekten av hver enkelt kontrollvariabel. Dette for å se hvilke av disse forklaringsvariablene som har signifikant forklaringskraft.

Referansepersonen befinner seg i aldersgruppen 30-49 år. I modell 3 finner vi at personer i aldersgruppen 20-29 år har signifikant bedre jobbsannsynlighet, mens personer som er 50 år og eldre har signifikant lavere jobbsannsynlighet enn referansepersonen. Videre er referansepersonen i gruppen ugifte menn. Sammenlikner vi ugifte menn og ugifte kvinner, finner vi ingen signifikant forskjell. Selv om egenskapen å være gift gir signifikant høyere jobbsannsynlighet, finner vi at gifte kvinner har signifikant lavere jobbsannsynlighet enn gifte menn.

Vi har valgt videregående skole nivå II (11-12 år) som referanse for høyeste fullførte utdanning. Som forventet har personer med registrert lavere utdanning, ingen eller uoppgitt utdanning signifikant lavere jobbsannsynlighet, mens personer med universitet/høyskole har signifikant høyere jobbsannsynlighet.

Videre finner vi at jobbsannsynligheten øker med yrkeserfaring. Når det gjelder variablene som beskriver erfaring med tiltak og ledighet de siste 12 måneder før uttakstidspunktet finner vi at antall måneder delvis sysselsatt er positivt korrelert med suksesskriteriet. Antall måneder som ledig eller på attføringstiltak er negativt korrelert med suksesskriteriet. I tillegg finner vi at personer som tidligere har vært yrkeshemmet, har signifikant lavere jobbsannsynlighet enn personer som ikke tilhører gruppen.

I modell 3 har personer med yrkesbakgrunn innen bygg og anlegg, service og transport signifikant høyere jobbsannsynlighet (på 5 prosent nivå) enn personer innen industri, som er valgt som referanse for yrkesbakgrunn. Personer innen annen humanistisk har signifikant dårligere jobbmuligheter. For de resterende yrkesgruppene er resultatene ikke signifikante.

Oslo er valgt som referanse for bostedsfylke. Personer med bosted i følgende fylker har signifikant bedre jobbsannsynlighet enn personer bosatt i Oslo: Akershus, Buskerud, Vestfold, Aust-Agder, Rogaland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag og Troms. Estimaten for de resterende fylkene er ikke signifikante.

Tabell 15. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Log-estimer. Modell 1-3.

Variabler	Modell 1			Modell 2			Modell 3		
	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi
Konstantledd	-0.953	0.008	0.000	-0.796	0.045	0.000	-0.834	0.045	0.000
<20 år				-0.059	0.070	0.401	-0.180	0.071	0.011
20-24 år				0.503	0.029	0.000	0.477	0.029	0.000
25-29 år				0.321	0.024	0.000	0.324	0.024	0.000
50-59 år				-0.411	0.030	0.000	-0.405	0.030	0.000
over 60 år				-1.752	0.051	0.000	-1.729	0.051	0.000
Kvinne				-0.005	0.023	0.819	-0.018	0.023	0.449
Gift				0.227	0.030	0.000	0.213	0.030	0.000
Gift kvinne				-0.155	0.038	0.000	-0.136	0.038	0.000
Ungdomskole				-0.370	0.026	0.000	-0.357	0.026	0.000
Videregående skole 10 år				-0.230	0.022	0.000	-0.222	0.022	0.000
Universitet/Høyskole				0.170	0.030	0.000	0.179	0.030	0.000
Ingen eller uoppgitt utdanning				-0.247	0.042	0.000	-0.238	0.042	0.000
Ikke-vestlig Innvandrer				-0.156	0.034	0.000	-0.171	0.034	0.000
Antall år yrkeserfaring				0.084	0.003	0.000	0.086	0.003	0.000
Antall måneder ledighetserfaring				-0.090	0.003	0.000	-0.089	0.003	0.000
Antall måneder tiltakserfaring				0.001	0.004	0.706	-0.005	0.004	0.184
Antall måneder delvis sysselsatt				0.058	0.004	0.000	0.056	0.004	0.000
Antall måneder attføringstiltak				-0.053	0.007	0.000	-0.052	0.007	0.000
Har vært yrkeshemmet tidligere				-0.426	0.113	0.000	-0.413	0.113	0.000
01.Teknisk,vitenskap. og Human.				-0.022	0.054	0.687	-0.025	0.054	0.652
02.Pleie og omsorg				0.021	0.046	0.648	0.028	0.046	0.544
03.Undervisning				-0.009	0.040	0.821	-0.008	0.040	0.838
04.Annen humanistisk				-0.170	0.048	0.000	-0.164	0.048	0.001
05.Administrasjon				-0.023	0.069	0.745	-0.018	0.069	0.796
06.Kontor				-0.045	0.038	0.231	-0.049	0.038	0.193
07.Handel				-0.048	0.032	0.136	-0.049	0.032	0.123
08.Primær				-0.089	0.052	0.088	-0.095	0.052	0.067
09.Bygg og Anlegg				0.086	0.039	0.029	0.086	0.039	0.030
11.Service				0.059	0.030	0.047	0.063	0.030	0.035
12.Transport				0.123	0.040	0.002	0.121	0.040	0.003
13.Uoppgitt/Uidentifiserbar				-0.145	0.037	0.000	-0.175	0.037	0.000
01.Østfold				0.030	0.044	0.497	0.007	0.044	0.878
02.Akershus				0.278	0.040	0.000	0.260	0.041	0.000
04.Hedmark				0.034	0.050	0.495	0.042	0.050	0.405
05.Oppland				0.028	0.049	0.569	0.016	0.049	0.747
06.Buskerud				0.331	0.046	0.000	0.309	0.046	0.000
07.Vestfold				0.151	0.046	0.001	0.130	0.046	0.005
08.Telemark				-0.040	0.050	0.426	-0.053	0.050	0.292
09.Aust-Agder				0.156	0.064	0.014	0.142	0.064	0.027
10.Vest-Agder				0.088	0.054	0.103	0.084	0.054	0.121
11.Rogaland				0.144	0.040	0.000	0.129	0.040	0.001
12.Hordaland				0.049	0.037	0.181	0.028	0.037	0.442
14.Sogn og Fjordane				0.349	0.075	0.000	0.339	0.075	0.000
15.Møre og Romsdal				0.080	0.049	0.103	0.059	0.049	0.232
16.Sør-Trøndelag				0.188	0.042	0.000	0.194	0.042	0.000
17.Nord-Trøndelag				-0.041	0.055	0.460	-0.041	0.055	0.462
18.Nordland				0.025	0.043	0.566	0.017	0.043	0.702
19.Troms				0.204	0.049	0.000	0.196	0.049	0.000
20.Finnmark				-0.056	0.055	0.309	-0.060	0.055	0.274
Tiltaksdeltaker	0.784	0.029	0.000				0.651	0.031	0.000
Log Likelihood	-44429			-41060			-40849		
Antall personer i modellen	74285			74285			74285		

Tabell 16 viser de beregnede jobbsannsynlighetene for menn og kvinner som enten går på tiltak eller er ledige. Dette for klarere og illustrere effekter av deltakelse. Selve beregningen er basert på koeffisientestimaterne i tabell 15. Ved å sette verdier på de forskjellige bakgrunnsvariablene kommer vi dermed frem til de forskjellige jobbsannsynlighetene. Vi har valgt ut en referanseperson som for hver variabel får tilordnet den mest hyppige verdi (fotnote tabell 16).

Ifølge tabell 16 er forskjellen i jobbsannsynlighet mellom deltakere og ledige 15 prosent for referanseperso-

nen. Den beregnede jobbsannsynligheten er med andre ord markert høyere for deltakere på tiltak enn for ledige. Med unntak av de aller yngste, ser vi at jobbsannsynligheten reduseres med alder. Når det gjelder utdanning øker jobbsannsynligheten med utdanningsnivå, mens for personer som tilhører kategorien tidligere yrkeshemmet ligger jobbsannsynligheten noe lavere enn for referansepersonen. Bortsett fra personer som er gift, er det ingen betydelige forskjeller mellom kjønnene.

Tabell 16. Beregnede jobbsannsynligheter etter modell 3

	Tiltak			Ledige		
	I alt	Mann	Kvinne	I alt	Mann	Kvinne
Referanse*	0.44	0.44	0.44	0.29	0.29	0.29
<20 år	0.40	0.40	0.39	0.26	0.26	0.25
20-24 år	0.56	0.56	0.56	0.40	0.40	0.40
25-29 år	0.52	0.52	0.52	0.36	0.36	0.36
50-59 år	0.35	0.35	0.34	0.22	0.22	0.21
60 år eller mer	0.12	0.12	0.12	0.07	0.07	0.07
Gift	0.48	0.50	0.46	0.33	0.34	0.31
Ungdomskole	0.36	0.36	0.35	0.22	0.22	0.22
Videregående skole 10 år	0.39	0.39	0.38	0.25	0.25	0.25
Universitet/Høyskole	0.49	0.49	0.48	0.33	0.33	0.33
Ingen/Uoppgitt utdanning	0.38	0.38	0.38	0.25	0.25	0.24
Ikke-vestlig innvandrere	0.40	0.40	0.40	0.26	0.26	0.26
Har vært yrkeshemmet	0.34	0.34	0.34	0.22	0.22	0.21

Vår referanseperson er i utgangspunktet mann, 30-49 år, ugift, Videregående skole 11-12 år, ikke innvandrere, 4 år yrkeserfaring, 5 mnd ledighetserfaring, 1 mnd tiltakerfaring, 1 mnd delvis sysselsatt, 0 mnd erfaring attføringstiltak, har ikke vært yrkeshemmet siste 12 mnd, industri som yrkesbakgrunn og bosatt i Oslo.

Sammenlikning med evalueringresultatene fra 1996

I presentasjonen av den beskrivende statistikken i kapittel 5 viste sammenlikninger med tall fra evalueringen av arbeidsmarkedstiltak i 1996, at en større andel av både tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen er i jobb på evalueringstidspunktet. Den relative økningen fra 1996 til 1997 er størst for tiltaksgruppen. Ved å sammenligne endringen i jobbsannsynlighetene kan vi se nærmere på effekten av tiltak kontrollert for effekter av andre bakgrunnsvariable. Dette for å gi svar på om

effekten av tiltak har økt fra 1996 til 1997, eller om endringen kun skyldes en forskjell i sammensetning av gruppene.

Tabell 17 gir de relative endringer i jobbsannsynlighetene fra 1996 til 1997. Denne viser at hvis vi kontrollerer for effekter av endel observerbare kjenntegn, er den relative endringen i jobbsannsynlighet høyere for tiltaksdeltakere enn for kontrollgruppen. Dette kan tyde på at effekten av tiltak har økt fra 1996 til 1997.

Tabell 17. Relative endringer i jobbsannsynligheten fra 1996 til 1997 etter modell 3.

	Tiltak			Ledig		
	I alt	Mann	Kvinne	I alt	Mann	Kvinne
Referanse*	12.80	12.80	12.80	7.41	7.41	3.57
<20 år	0.00	0.00	-2.50	-7.14	-7.14	-10.71
20-24 år	3.70	3.70	3.70	0.00	0.00	-2.44
25-29 år	6.12	6.12	6.12	0.00	0.00	0.00
50-59 år	20.69	20.69	17.24	15.79	15.79	5.00
60 år eller mer	0.00	9.09	0.00	0.00	0.00	0.00
Gift	11.63	13.63	12.95	10.00	6.25	6.90
Ungdomskole	12.50	12.50	9.38	0.00	0.00	0.00
Videregående skole 10 år	14.70	14.70	11.76	8.70	8.70	8.70
Universitet/Høyskole	13.95	13.95	11.63	6.45	10.00	6.45
Ingen/Uoppgitt utdanning	15.15	15.15	15.15	13.64	13.64	4.38
Ikke-vestlig innvandrere	14.29	14.29	14.29	8.33	8.33	8.33
Har vært yrkeshemmet	9.68	9.68	9.68	4.76	4.76	0.00

Vår referanseperson er i utgangspunktet mann, 30-49 år, ugift, Videregående skole 11-12 år, ikke innvandrere, 4 år yrkeserfaring, 5 mnd ledighetserfaring, 1 mnd tiltaksfering, 1 mnd delvis sysselsatt, 0 mnd erfaring attføringstiltak, har ikke vært yrkeshemmet siste 12 mnd, industri som yrkesbakgrunn og bosatt i Oslo.

En alternativ måte å illustrere forskjeller mellom 1996- og 1997-data på er at vi sammenlikner forskjeller i beregnet jobbsannsynlighet for tiltaksdeltakere og sammenlikningsgrupper mellom 1996 og 1997. I 1996 fant vi at den kontrollerte forskjellen i jobbsannsynlighet mellom deltakere og ledige var på 11-12 prosentpoeng i favør tiltaksgruppen. Basert på eksakt samme modell finner vi at den kontrollerte forskjellen er på 15 prosentpoeng i 1997 (jf. tabell 16). Den estimerte effekten av deltakelse på tiltak generelt er 3-4 prosentpoeng høyere i 1997 enn i 1996.

6.2 Effekter av de forskjellige tiltakene

Vi har til nå behandlet tiltaksgruppen under ett. Resultatene har vist at denne gruppen har en høyere jobbsannsynlighet enn sammenlikningsgruppen. I dette avsnittet skal vi analysere alternative spesifikasjoner av arbeidsmarkedstiltak. Vi benytter tre alternative modeller. Resultatene er gjengitt i tabell A3 i vedlegget. I modell 4 inndeler vi tiltakene inn i seks hovedgrupper, og undersøker effekten av disse. De seks hovedgruppene av tiltak er offentlige sysselsettingstiltak, lønnstilskudd, praksisplasser med fadderordning, AMO, jobbklubber og vikarplasser. Modell 5 er en utvidelse av modell 4 ved at vi innfører en variabel for tiltakets varighet. I modell 6 analyseres enkeltvis tiltak på detaljert nivå. Beregnede jobbsannsynligheter fra modellene 4, 5 og 6 er presentert i tabell 18, hvor referanse-

personen (se fotnote tabell 17) ikke har deltatt på tiltak.

Ser vi på koeffisientestimatorene og p-verdiene for hovedgruppene av tiltak i modell 4, finner vi at alle tiltakene gir signifikant bedre jobbsannsynlighet. De beregnede jobbsannsynlighetene for en referanseperson, tabell 18, viser at alle tiltaksdeltakerene på alle tiltak har høyere jobbsannsynlighet enn ikke-deltakere. Personer på lønnstilskudd har forøvrig klart høyere jobbsannsynlighet enn deltakere på andre tiltak. Noe av årsaken til dette kan ligge i selve tiltakets innhold. Som hovedregel skal nemlig ansettelsesforholdet for personer på lønnstilskudd, ha lengre varighet enn tiltaksperioden. Dette fører til at enkelte på evalueringstidspunktet fortsatt kan være i kontraktperioden med arbeidsgiver. Effekten av lønnstilskudd blir overvurdert dersom enkelte mister arbeidet når kontraktstiden er over. Den laveste jobbsannsynlighete finner vi hos deltakere på praksisplass. Som nevnt i kapittel 4,3 er formålet med tiltaket å øke mulighetene for overgang til ordinært arbeid og motivere til ordinær utdanning. Siden vi kun ser på overgang til jobb, mister vi naturlig nok eventuelle effekter på overgang til utdanning.

Sammenligner vi resultatene fra modell 4 med tilsvarende tall fra evalueringen av arbeidsmarkedstiltak gjort i 1996, finner vi at beregnet jobbsannsynligheten for personer i offentlige sysselsettingstiltak har økt

betraktlig. De beregnede jobbsannsynlighetene for denne gruppen var 0,35 og 0,36 for henholdsvis menn og kvinner i 1996, mens tabell 18 viser at for 1997 er tallene steget til 0,49 for begge grupper. Dette utgjør en relativ økning på 40 prosent for menn og 36 prosent for kvinner.

Den sterke endringen kan forklares ved at effekten av tiltaket er bedre i 1997 enn i 1996. Det er imidlertid grunn til å nevne at regelverket for dagpengeordningen ble endret fom. 1/1-97. Denne medførte bl.a. at lønn fra sysselsettingstiltak ikke lenger gir grunnlag for ny dagpengeperiode etter avsluttet tiltak. Motivasjonen for enkelte av deltakerne som avsluttet et sysselsettingstiltak i 1996 kan i større eller mindre grad ha vært å oppnå en ny dagpengeperiode. Når denne muligheten ikke lenger er tilstede i 1997, kan dette ha gitt seg utslag i motivasjonsforskjeller mellom deltakere på sysselsettingstiltak i 1996 og deltakere i 1997. Motivasjon og holdninger er generelt vriene å observere, og endringer i disse kan ha ført til at effekten av sysselsettingstiltak i 1996 ble noe undervurdert i forhold til effekten i 1997. Et annet moment er at sysselsettingstiltak er blitt trappet ned med over 50 prosent i omfang fra april 1996 til april 1997. En kan tenke seg at etter en lengre periode med høyt tiltaksnivå vil f.eks. kommunale arbeidsgivere ha innlemmet tiltaksdeltakere i den ordinære driftsfunksjonen, til tross for at tiltaksdeltakerne bare skal utføre ekstraordinære

ver. Når så nivået på tiltaket reduseres blir arbeidsgiverne "oppmerksom" på nytten av den jobben tiltaksdeltakerne utfører og velger å ansette disse i ordinært arbeid i frykt for at arbeidskraften skal forsvinne i forbindelse med nedtrappingen.

Hvis vi beregner forskjeller i jobbsannsynlighet for referansepersonen i modell 4 og deltakere på de forskjellige tiltakene får vi et inntrykk av hvilke tiltak som har størst effekt. Hvis vi i tillegg sammenlikner disse forskjellene med forskjeller i 1996 kan vi antyde noe om hvilke tiltak som gir mer effekt og hvilke som gir mindre effekt i 1997 enn i 1996. Tabell 19 viser de beregnede jobbsannsynligheter for referanseperson og deltakere på forskjellige tiltak både for 1996- og 1997-data. Forskjellen i jobbsannsynlighet fra referanseperson (mann) i parentes. Av tabellen ser vi at forskjellen har økt mest i tiltakene offentlige sysselsettingstiltak der forskjellen har økt med hele 12 prosentpoeng, lønnstilskudd med økning på 6 prosentpoeng og praksisplasser med fadderordning der forskjellen har økt med 4 prosentpoeng. For tiltakene AMO og jobbklubber er det ubetydlige endringer mens forskjellen mellom deltakere på vikarplasser og referansepersonen er redusert med 6 prosentpoeng fra 1996 til 1997. Dette tyder altså på at offentlige sysselsettingstiltak, lønnstilskudd og praksisplasser gir mer effekt og vikarplasser mindre effekt i 1997 enn i 1996.

Tabell 18. Beregnede jobsannsynligheter etter modell 4, 5 og 6.

Jobsannsynligheter	I alt	Mann	Kvinne
Modell 4			
Referanseperson	0.29	0.29	0.29
Offentlig sysselsettingstiltak	0.49	0.49	0.49
Lønnstilskudd	0.66	0.66	0.66
PPL M/FADD	0.37	0.37	0.37
AMO	0.39	0.39	0.39
Jobbklubber	0.43	0.43	0.43
Vikarplasser	0.49	0.49	0.49
Modell 5			
Referanseperson	0.29	0.29	0.29
Off.syss.tiltak : 8,6 mnd	0.49	0.49	0.49
Lønnstilskudd : 3,7 mnd	0.66	0.66	0.66
PPL M/FADD : 4,7 mnd	0.37	0.37	0.37
AMO : 4,1 mnd	0.39	0.39	0.39
Jobbklubber : 1,4 mnd	0.43	0.43	0.43
Vikarplasser : 6,1 mnd	0.49	0.49	0.49
Modell 6			
Referanseperson	0.29	0.29	0.29
1.Kaja	0.50	0.50	0.50
2.Lærlinger i stat.	0.32	0.32	0.32
3.Lt.Langtidsledige	0.68	0.68	0.68
4.Lt.flyktning	0.66	0.66	0.66
5.Lt.eldre	0.59	0.59	0.59
6.Lt.under 25 år	0.63	0.63	0.62
7.Praksisplasser	0.34	0.34	0.34
8.Fadd.ord	0.39	0.39	0.39
9.Fadd.flyktning	0.35	0.35	0.35
10.Amo-kurs	0.39	0.39	0.39
11.Jobbklubb	0.43	0.43	0.43
12.Vikarplasser off.	0.46	0.46	0.46
13.Vikarplasser priv.	0.54	0.54	0.54
14.Lt.nykommere	0.63	0.63	0.62
15.Lt.ferdig attf.	0.61	0.61	0.61

Tabell 19. Forskjeller i jobbsannsynlighet mellom tiltaksdeltakere på ulike tiltak og referanseperson i 1996 og 1997.

	Jobbsannsynlighet 1996		Jobbsannsynlighet 1997	
Referanseperson	27	(0)	29	(0)
Offentlige syss.tiltak	35	(8)	49	(20)
Lønnstilskudd	58	(31)	66	(37)
PPL M/Fadderord.	31	(4)	37	(8)
AMO	37	(10)	39	(10)
Jobbklubber	42	(15)	43	(14)
Vikarplasser	53	(26)	49	(20)

6.3 Samspillsledd: Effekter for forskjellige grupper

Analysen på utvalget av deltakere på ordinære tiltak i april 1997 og en sammenlikningsgruppe av registrert helt ledige personer har vist at deltakere i gjennomsnitt har høyere jobbsannsynlighet enn ikke deltakere. Vi har også vist at deltakelse på alle hovedtyper av tiltak (6 inndelinger) gir effekt i mer eller mindre grad. I dette avsnittet skal vi gå litt videre og prøve å finne om det er bestemte grupper som har mer effekt av å gå på tiltak i forhold til andre, målt ved økt jobbsannsynlighet.

Vi har innført samspillsledd mellom tiltaksvariabelen (dummy variabel for deltakelse på ordinært tiltak) og ulike individuelle kjennetegn i modellen (modell 3 er utgangsmodellen). Vi har innført og estimert samspillsledd mellom tiltak og samtlige bakgrunnsvariable i modellen. De av variablene som ikke blir signifikante etter 5 prosent signifikansnivå blir etterhvert utelatt. Etter flere omganger står vi tilbake med de samspillsleddene som er signifikante. Resultatene er vist i tabell A4⁷, og beregnede sannsynligheter for signifikante samspillsledd er presentert i tabell 20.

Resultatene av modell 7 gir oss kun to signifikante samspillsledd. Disse er signifikante samspillseffekter med tiltak for personer som er under 20 år og personer i aldersgruppen 20-24 år. Vi finner altså en signifikant sammenheng mellom tiltak og alder, ved at personer i aldersgruppen 16-19 år og personer i aldersgruppen 20-24 år begge har signifikant større effekt av å delta på arbeidsmarkedstiltak enn andre aldersgrupper. Tidligere undersøkelser av AMO-tiltak har vist at voksne og eldre personer har mest effekt av å delta på tiltak (jf. Vassnes 1996 og Moe 1997). I tilsvarende undersøkelse på utvalget av 1996 fant vi at personer i aldersgruppen 16-19 år hadde signifikant mindre effekt av å delta på arbeidsmarkedstiltak enn andre aldersgrupper (jf. Lund mfl. 1997). Vi gjør her oppmerksom på at vi ser kun på effekter i forhold til jobbsannsynlighet. Mange undersøkelser viser at de yngste deltakerne ofte

går over til utdanning (se f.eks. Try 1993, Eldring og Grøgaard 1996). Ettersom overgang til utdanning ikke inkluderes i vårt suksess-kriterium, kan effekten av tiltak for ungdom bli noe undervurdert i denne undersøkelsen.

Ser vi resultatene opp i mot undersøkelsen av utvalget av 1996 har flere samspillsledd som ga signifikante effekter den gangen falt ut. I undersøkelsen som ble gjennomført i 1997 fant vi at "langtidsledige", det vil si personer som i bakgrunnsperioden hadde vært arbeidsledig i minst seks måneder, hadde større effekt av å delta på tiltak enn personer som hadde vært arbeidsledig i kortere tid. Vi fant også at personer uten tidligere yrkeserfaring hadde mindre effekt av å delta på tiltak enn personer med noe yrkeserfaring. Av samspillsleddene mellom tidligere yrke og deltakelse på tiltak hadde personer med bakgrunn fra kontorlag eller andre humanistiske yrker størst utbytte av å delta på tiltak. Endelig fant vi at av samspillsleddene mellom fylke og deltakelse på tiltak at deltakere med bosted Oppland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Troms hadde størst effekt av å delta på tiltak.

Ingen av de ovenfornevnte samspillsleddene er i år kommet med som signifikante samspillseffekter. Det eneste samspillsleddet som er "bevart" (signifkant både i utvalget av 1996 og 1997) er samspillsledd mellom deltakelse på tiltak og personer i aldersgruppen 16-19 år. I tillegg har vi fått et nytt ved at samspillsledd for deltakelse på tiltak og personer i aldersgruppen 20-24 år.

Av de andre variablene som vi heller ikke i år fant signifikante sammenhenger med deltakelse på tiltak kan nevnes at i motsetning til Raam og Torp (1993), som fant en signifikant sammenheng mellom fullføring av AMO-kurs og kjønn, finner vi her ingen signifikant sammenheng mellom tiltaksvariabelen og kjønn. Vi finner heller ingen signifikant sammenheng mellom tiltak og utdanning, i motsetning til Moe (1997) som finner at de med svakest utdanningsbakgrunn har minst effekt av å delta på AMO. Vi finner videre ingen signifikante forskjeller i effekten av å delta på tiltak etter ekteskapeleg status eller mellom ikke-vestlige innvandrere og andre.

⁷ Modell 3 er utgangsmodellen for modell 7, og bakgrunnsvariablene er stort sett de samme i begge modellene. I de tilfellene hvor bakgrunnsvariabelen i modell 3 ikke er en dummy-variabel, har vi innført dummy-variabel ved forsøk på samspillsledd. Derfor er tellevariablene for tidligere yrkeserfaring og ledighetserfaring i modell 3 erstattet med et sett dummy-variabler i modell 7.

Tabell 20. Beregnede jobbsannsynligheter etter modell med samspillsledd (modell 7)⁸

Jobb-sannsynlighet	Ledige		Deltakere	
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne
Referanseperson ⁹	0,30	0,30	0,49	0,49
Under 20 år	0,32	0,31	0,50	0,50
20 - 24 år	0,42	0,42	0,61	0,61

⁸ Koeffisientestimer mm. for modell 7 er vist i tabell A4 i vedlegget.

⁹ Vår referanseperson er i utgangspunktet 30-49 år, ugift, har videregående skole 11-12 år som høyeste fullførte utdanning, ikke innvandrер, 1-4 år yrkeserfaring fra industri, 1-5 mnd ledighetserfaring, 1 mnd tiltakerfaring, 1 mnd delvis sysselsatt, har ikke vært yrkeshemmet eller på attføringstiltak siste 12 mnd, og er bosatt i Oslo.

7. Oppsummering

Denne rapporten presenterer resultater fra en registerbasert undersøkelse blant personer som har deltatt på et ordinært arbeidsmarkedstiltak i april 1997 og som avsluttet tiltaket i løpet av mai samme år. Som sammenlikningsgruppe er helt ledige personer i april 1997 tatt med i utvalget.

Undersøkelsen er en oppfølging av evaluering av ordinære tiltak som vi gjennomførte for ett år siden. Seleksjonen har vært den samme, bortsett fra at utvalget ble trukket i april 1996.

I den beskrivende delen av undersøkelsen fant vi at tiltaksdeltakerne er yngre enn sammenlikningsgruppen. Gjennomsnittsalderen er på 31 år for tiltaksgruppen og 39 år for sammenlikningsgruppen. I tiltaksgruppen er kjønnsfordelingen tilnærmet lik, mens det er en liten overvekt av menn i sammenlikningsgruppen.

Den forskjellige aldersfordelingen bestemmer også en del andre forskjeller i demografiske variabler mellom tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen. Det er en høyere andel gifte personer i sammenlikningsgruppen og de har i gjennomsnitt mer yrkeserfaring enn personer i tiltaksgruppen. En større andel av tiltaksgruppen har 2-3 års videregående skole som høyeste fullførte utdanning enn hva er tilfelle i sammenlikningsgruppen. På den annen side har en større andel av sammenlikningsgruppen grunnskole som høyeste fullførte utdanning enn hva tiltaksgruppen har. Det er få med utdanning ut over 2-3 års videregående utdanning i begge gruppene.

I forhold til 1996-utvalget har kvinneandelen i tiltaksgruppen økt med 1,8 prosentpoeng, og det generelle utdanningsnivået har sunket noe i begge gruppene, men mest i tiltaksgruppen.

For tiltaksdeltakerne er bakgrunnsperioden definert som de siste 12-måneder før tiltaket startet, for sammenlikningsgruppen utgjør de siste 12-måneder fram til uttakstidspunktet bakgrunnsperioden. I disse periodene har vi sett på erfaring med ulike former for arbeidssøking. Vi finner at tiltaksdeltakerne i gjennomsnitt har erfart 3,9 måneder ledighet mens sammen-

likningsgruppen har vært ledig i 5,6 måneder i bakgrunnsperioden. Tiltaksgruppen har lengst erfaring med tiltak, med en gjennomsnittlig varighet på 1,7 måneder i bakgrunnsperioden. Tilsvarende tall for sammenlikningsgruppen er 0,9 måneder. Ser vi på alle arbeidssøkerkategorier under ett (helt ledig, delvis sysselsatt, ordinære tiltak eller attføringstiltak) har tiltaksgruppen i gjennomsnitt 6,8 måneder som arbeidssøker og sammenlikningsgruppen har 7,8 måneder i bakgrunnsperioden.

På evalueringstidspunktet er 46 prosent av tiltaksdeltakerne i jobb. I sammenlikningsgruppen er 28 prosent i jobb, en forskjell på 18 prosentpoeng. I forhold til 1996-data har andelen tiltaksdeltakere i jobb på evalueringstidspunktet økt med 12,2 prosent (41 prosent i 1996) mens andelen i jobb blant sammenlikningsgruppen har økt med 7,7 prosent (26 prosent i 1996).

I den økonometriske analysen kontrollerer vi for observerbare forskjeller i individuelle kjennetegn og finner da at forskjellen jobbsannsynlighet mellom tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen er redusert til 15 prosentpoeng (beregnet for en referanseperson med karakteristiske kjennetegn). Gitt at det ikke er viktige uobserverbare forskjeller mellom de to gruppene kan denne forskjellen tolkes som den gjennomsnittlige effekten av arbeidsmarkedstiltak. I 1996-utvalget fant vi at forskjellen i beregnet jobbsannsynlighet mellom tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen var på 11-12 prosentpoeng. Dette tyder på at effekten av tiltak faktisk er sterkere i 1997 enn i 1996.

Vi har også estimert forskjeller i jobbsannsynlighet mellom deltakere på de ulike hovedtypene av tiltak og sammenlikningsgruppen. Alle tiltakene viser positiv og signifikante forskjeller fra null. Forskjeller i jobbsannsynlighet (beregnet for referanseperson mann) mellom deltaker og helt ledig varierer fra 8 prosentpoeng for praksisplass med fadderordning, 20 prosentpoeng for offentlige sysselsettingstiltak, 10 prosentpoeng for AMO-tiltak, 14 prosentpoeng for jobbklubber, 20 prosentpoeng for vikarplasser og hele 37 prosentpoeng for lønnstilskudd. Også disse forskjellene har vi sammenliknet med forskjellene fra 1996-utvalget. Forskjellene i

jobsannsynlighet mellom deltakere på tiltak og sammenlikningsgruppen har økt mest i offentlige sysselsettingstiltak lønnstilskudd og praksisplasser med fadderordning. Forskjellen i jobsannsynlighet mellom deltakere på tiltak og sammenlikningsgruppen har minket relativt kraftig innen vikarplasser. For AMO-tiltak og jobbklubber er forskjellene så godt som uendret fra 1996-data. Dette tyder på at deltakelse på offentlige sysselsettingstiltak, lønnstilskudd og praksisplasser har større effekt i 1997 enn i 1996, og at deltakelse på vikarplasser har mindre effekt enn i 1996.

Vi har også forsøkt å beregne effekter ved å prøve ut samspillsledd mellom tiltak og samtlige bakgrunnsvariabler. I motsetning til i fjor faller flere samspillsvariabler ut på grunn av for liten forklaringskraft. Resultatene tyder på at personer i aldersgruppen 16-19 år og personer i aldersgruppen 20-24 år har større effekt av å delta på tiltak i forhold til øvrige grupper.

Referanser

- Arbeidsdirektoratet (1995), *Tiltaksboka. Retningslinjer og regler for arbeidsmarkedstiltak*. Oslo
- Ekeland (1995): *Bruk av EVENT ved evaluering av SKAP-tiltak*. STEP arbeidsnotat 95:3. Oslo
- Eldring, L. og J. B. Grøgaard (1996), *Evaluering av Næringslivets fadderordning og praksisplasstiltaket*. Rapport 96:194. FAFO, Oslo
- Finans- og tolldepartementet (1997), *Langtidsprogrammet 1998-2001*. St.meld.nr.4 (1996-97). Oslo
- Hardoy, I. (1994): *Lønnstilskuddsordningen i Norge. En evaluering*. Rapport 94:5: Institutt for samfunnsforskning, Oslo
- Hardoy, I., M. Røed, H. Torp og S. Try (1994): *Arbeidsmarkedstiltak - har de noen effekt ? Sosialøkonomen 94::4*. Oslo
- Hernæs, E. et al (1991): *Opplæring gir bedre jobbmuligheter for arbeidsløse*. Søkelys på arbeidsmarkedet, 91:1. Institutt for samfunnsforskning, Oslo
- Kommunal- og arbeidsdepartementet (1996a): *Effekter av den aktive arbeidsmarkedsolitikken*. Arbeidsavdelingens arbeidsnotat 96:1.
- Kommunal- og arbeidsdepartementet (1996b): *St.prp.nr.1 (1996-97)*. Oslo
- Lund, M., Landfald, Ø. og S.Try (1997): *Registerbasert evaluering av ordinære arbeidsmarkedstiltak*. Dokumentasjon og analyse. Rapport 97/15. Statistisk sentralbyrå, Oslo.
- Moe, A. (1997): *Fra ledighet til sysselsetting*. Søkelys på arbeidsmarkedet 14:43-54. Institutt for samfunnsforskning, Oslo
- Pedersen, P. og G. Møller (1998): *Nytten av å gå på sysselsettingstiltaket KAJA*. SF 1/98, NORUT samfunnsforskning.
- Pederesen, P.J. og N. Westergård-Nielsen (1993): *Unemployment: A review of the evidence from panel data*. OECD Economic Studies, 93:20. Paris: OECD.
- Raaum, O. og H. Torp (1993), *Evaluering av AMO-kurs: Sysselsettingseffekter og seleksjon til kurs*. Rapport 93:72. Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning, Oslo
- Raaum, O. og H. Torp (1993): *Amo-kurs: Hvem søker, hvem får plass- og hvem får jobb etterpå?* Søkelys på arbeidsmarkedet, 93:2.
- Raaum, O., H. Torp og H. Goldstein (1995), *Effects of Labour Market Training - A Multinomial Analysis*. Working Paper 95:9. Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning, Oslo

Schøne, P. (1996): *Innvandrere på arbeidsmarkedet. Evaluering av arbeidsmarkedstiltak*. Rapport 96:15. Institutt for samfunnsforskning, Oslo.

Schøne, P. (1997): *Arbeidsmarkedstiltak, veien til rikdom?. Søkelys på arbeidsmarkedet* 97:1. Institutt for samfunnsforskning, Oslo

Torp, H. (1993): *Evaluering av AMO-kurs: Industrikurs- kort og godt! Eller langt å foretrekke*. Rapport 93:9, Institutt for samfunnsforskning, Oslo.

Try, S. (1993), *Evaluering av arbeidsmarkedstiltak rettet mot unge ledige*. Rapport 93:7. Institutt for samfunnsforskning, Oslo

Vassnes, E. (1996), *Evaluering av arbeidsmarkedstiltak - bruk av registerdata*. Notater 96:17. Statistisk sentralbyrå, Oslo

Utne, H. og E. Vassnes (1995): *Kopling av A/A- og LTO-register. Dokumentasjon av kvalitet og konsistens i begrep*. Notater 95:2. Statistisk sentralbyrå, Oslo

Vedlegg

Tabell A1. Tiltaksdeltakere i april 1997 etter yrkesbakgrunn. Prosent

	Off.Syss.- tiltak	Lønns- tilskudd	AMO	Praksispl. fadderord.	Jobb- klubber	Vikar- plasser
Tekn.vit.og hum.	1,2	3,6	3,3	1,2	2,5	1,9
Pleie og omsorg	6,8	1,7	4,3	2,1	3,3	13,5
Undervisning	9,5	3,7	6,2	7,5	10,4	13,9
Annen humanistisk	5,6	3,4	3,4	2,2	3,1	2,9
Administrasjon	0,5	1,7	1,4	0,4	0,6	1,0
Kontor	11,7	8,9	9,9	2,5	9,2	9,6
Handel	8,8	11,8	12,0	10,6	15,3	11,5
Primær	1,9	3,3	3,0	3,2	3,3	4,8
Bygg og Anlegg	6,8	6,9	6,0	2,2	3,7	3,4
Industri	20,0	25,8	18,4	14,3	18,6	11,5
Service	14,8	9,9	16,2	12,0	15,1	12,0
Transport	5,1	7,0	4,5	2,5	4,3	6,7
Ingen/uoppgitt	7,3	12,3	11,4	39,4	10,6	7,2
Totalt	100	100	100	100	100	100
Antall personer	411	756	1901	1 296	489	208

Tabell A2. Tiltaksdeltakere i april 1997 etter fylke. Prosent

	Off.Syss.- tiltak	Lønns- tilskudd	AMO	Praksispl. fadderord.	Jobb- klubber	Vikar- plasser
Østfold	18,7	5,0	6,3	5,9	10,0	15,4
Akershus	6,1	9,0	10,8	5,6	2,9	3,8
Oslo	26,5	8,6	11,5	6,3	1,2	7,2
Hedmark	2,7	2,3	2,1	2,6	0,6	9,6
Oppland	4,4	4,6	4,4	5,3	2,0	2,9
Buskerud	2,4	5,7	7,5	5,9	4,3	1,4
Vestfold	4,9	4,9	7,6	6,6	2,5	3,8
Telemark	0,2	4,6	3,9	3,6	9,8	1,9
Aust-Agder	0,7	0,7	1,6	3,4	6,5	1,4
Vest-Agder	2,2	4,1	1,1	2,5	12,9	1,4
Rogaland	5,4	6,1	8,7	6,2	12,3	9,1
Hordaland	6,6	18,4	12,9	12,2	10,6	5,3
Sogn og Fjordane	0,0	1,6	1,3	1,4	0,8	5,3
Møre og Romsdal	5,4	7,0	2,8	7,6	2,9	9,1
Sør-Trøndelag	5,1	4,1	4,7	4,6	3,3	5,3
Nord-Trøndelag	2,4	1,2	3,3	4,0	1,8	2,4
Nordland	1,9	6,5	3,5	8,7	8,2	8,2
Troms	1,0	3,7	3,7	3,5	7,4	5,3
Finnmark	3,4	1,9	2,4	4,0	0,0	1,0
Totalt	100	100	100	100	100	100
Antall personer	411	755	1 901	1 296	489	208

Tabell A3. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Log estimater. Modell 4-6.

Variabler	Modell 4			Modell 5			Modell 6		
	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi
Konstantledd	-0.832	0.045	0.000	-0.832	0.045	0.000	-0.832	0.045	0.000
<20 år	-0.116	0.072	0.106	-0.111	0.072	0.122	-0.121	0.072	0.092
20-24	0.483	0.029	0.000	0.483	0.029	0.000	0.485	0.030	0.000
25-29	0.321	0.024	0.000	0.321	0.024	0.000	0.321	0.024	0.000
50-59	-0.403	0.031	0.000	-0.403	0.031	0.000	-0.402	0.031	0.000
60 år og mer	-1.727	0.051	0.000	-1.728	0.051	0.000	-1.724	0.052	0.000
Kvinne	-0.007	0.023	0.762	-0.008	0.023	0.740	-0.006	0.023	0.792
Gift	0.209	0.030	0.000	0.209	0.030	0.000	0.209	0.030	0.000
Gift kvinne	-0.136	0.038	0.000	-0.135	0.038	0.000	-0.136	0.038	0.000
Ungdomskole	-0.358	0.026	0.000	-0.357	0.026	0.000	-0.359	0.026	0.000
Videregående skole 10 år	-0.223	0.022	0.000	-0.223	0.022	0.000	-0.224	0.022	0.000
Universitet/Høyskole	0.179	0.030	0.000	0.179	0.030	0.000	0.178	0.030	0.000
Ingen eller uoppgitt utdanning	-0.241	0.042	0.000	-0.241	0.042	0.000	-0.240	0.042	0.000
Ikke-vestlig innvandrer	-0.177	0.034	0.000	-0.178	0.034	0.000	-0.177	0.034	0.000
Antall år Yrkeserfaring	0.086	0.003	0.000	0.086	0.003	0.000	0.086	0.003	0.000
Antall måneder ledighetserfaring	-0.089	0.003	0.000	-0.089	0.003	0.000	-0.089	0.003	0.000
Antall måneder tiltakserfaring	-0.009	0.004	0.023	-0.009	0.004	0.023	-0.009	0.004	0.023
Antall måneder delvis sysselsatt	0.055	0.004	0.000	0.055	0.004	0.000	0.055	0.004	0.000
Antall måneder attføringstiltak	-0.053	0.007	0.000	-0.053	0.007	0.000	-0.053	0.007	0.000
Har vært yrkeshemmet tidligere	-0.408	0.114	0.000	-0.407	0.114	0.000	-0.408	0.114	0.000
01.Teknisk, vitenskap. og Human.	-0.023	0.055	0.679	-0.023	0.055	0.674	-0.023	0.055	0.670
02.Pleie og omsorg	0.031	0.046	0.505	0.031	0.046	0.506	0.031	0.046	0.500
03.Undervisning	-0.004	0.040	0.923	-0.004	0.040	0.917	-0.003	0.040	0.937
04.Annen humanistisk	-0.164	0.048	0.001	-0.164	0.048	0.001	-0.164	0.048	0.001
05.Administrasjon	-0.018	0.069	0.800	-0.017	0.069	0.807	-0.017	0.069	0.807
06.Kontor	-0.052	0.038	0.170	-0.052	0.038	0.170	-0.053	0.038	0.161
07.Handel	-0.049	0.032	0.129	-0.049	0.032	0.126	-0.049	0.032	0.125
08.Primær	-0.093	0.052	0.073	-0.093	0.052	0.075	-0.094	0.052	0.071
09.Bygg og Anlegg	0.088	0.040	0.026	0.088	0.040	0.026	0.088	0.040	0.026
11.Service	0.068	0.030	0.024	0.068	0.030	0.024	0.068	0.030	0.023
12.Transport	0.120	0.041	0.003	0.120	0.041	0.003	0.119	0.041	0.003
13.Uoppgitt/Uidentifiserbar	-0.162	0.037	0.000	-0.163	0.037	0.000	-0.159	0.037	0.000

Tabell A3 (forts.). Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Log estimater. Modell 4-6.

Variabler	Modell 4			Modell 5			Modell 6		
	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi
01.Østfold	0.004	0.044	0.923	0.004	0.044	0.922	0.004	0.044	0.933
02.Akershus	0.260	0.041	0.000	0.259	0.041	0.000	0.260	0.041	0.000
04.Hedmark	0.040	0.050	0.430	0.039	0.050	0.433	0.040	0.050	0.427
05.Oppland	0.016	0.049	0.751	0.015	0.049	0.759	0.016	0.049	0.746
06.Buskerud	0.314	0.046	0.000	0.315	0.046	0.000	0.315	0.046	0.000
07.Vestfold	0.134	0.046	0.004	0.134	0.046	0.004	0.134	0.046	0.004
08.Telemark	-0.055	0.050	0.272	-0.055	0.050	0.271	-0.055	0.050	0.272
09.A-agder	0.151	0.064	0.018	0.152	0.064	0.018	0.153	0.064	0.017
10.V-agder	0.075	0.054	0.168	0.075	0.054	0.164	0.074	0.054	0.170
11.Rogaland	0.131	0.040	0.001	0.132	0.040	0.001	0.132	0.040	0.001
12.Hordalan	0.022	0.037	0.554	0.023	0.037	0.541	0.022	0.037	0.559
14.Sogn og	0.335	0.075	0.000	0.335	0.075	0.000	0.336	0.075	0.000
15.Møre og	0.050	0.049	0.306	0.050	0.049	0.313	0.052	0.049	0.294
16.S-Trønd	0.194	0.042	0.000	0.193	0.042	0.000	0.193	0.042	0.000
17.N-Trønd	-0.034	0.055	0.541	-0.034	0.055	0.536	-0.032	0.055	0.558
18.Nordland	0.015	0.044	0.737	0.014	0.044	0.745	0.015	0.044	0.725
19.Troms	0.196	0.049	0.000	0.196	0.049	0.000	0.198	0.049	0.000
20.Finnmark	-0.056	0.055	0.310	-0.056	0.055	0.316	-0.055	0.055	0.323
1.Off.syss.tiltak	0.863	0.105	0.000	0.694	0.134	0.000			
2.Lønnstilskudd	1.538	0.082	0.000	1.465	0.089	0.000			
3.PPL m/fadd.	0.348	0.062	0.000	0.254	0.078	0.001			
4.AMO	0.442	0.050	0.000	0.361	0.064	0.000			
5.Jobbklubb	0.623	0.094	0.000	0.595	0.095	0.000			
6.Vikarlass	0.836	0.146	0.000	0.717	0.158	0.000			
Tiltakets varighet				0.020	0.010	0.042			
1.Kaja							0.905	0.108	0.000
2.Lærlinger i statlige etater							0.148	0.442	0.737
3.Lønnstilskudd, langtidsledige							1.649	0.125	0.000
4.Lønnstilskudd, flyktinger							1.568	0.176	0.000
5.Lønnstilskudd, eldre							1.259	0.587	0.032
6.Lønnstilskudd, under 25 år							1.400	0.168	0.000
7.Praksisplasser							0.223	0.093	0.016
8.Fadderordning, ordinær							0.455	0.084	0.000
9.Fadderordning, privat							0.287	0.283	0.311
10.Amo-tiltak							0.442	0.050	0.000
11.Jobbklubber							0.622	0.094	0.000
12.Vikarplasser, offentlig							0.729	0.176	0.000
13.Vikarplasser, privat							1.045	0.271	0.000
17.Lønnstilskudd, nykommere							1.404	0.272	0.000
20.Omsorgsvikariater							1.634	1.258	0.194
21.Lønnstilskudd, ferdig attført							1.321	0.477	0.006
Log Likelihood	-40759			-40757			-40754		
Antall personer i modellen	74285			74285			74285		

Tabell A4. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Log estimater. Modell 7.

Variabler	Modell 7		
	Estimat	St.feil	P-verdi
Konstantledd	-0.885	0.041	0.000
<20 år	0.052	0.080	0.511
20-24 år	0.513	0.030	0.000
25-29 år	0.307	0.024	0.000
50-59 år	-0.380	0.030	0.000
Over 60 år	-1.809	0.051	0.000
Kvinne	-0.007	0.023	0.769
Gift	0.239	0.030	0.000
Gift kvinne	-0.148	0.038	0.000
Ungdomsskole	-0.350	0.026	0.000
Videregående skole 10 år	-0.232	0.022	0.000
Universitet/Høyskole	0.175	0.030	0.000
Ingen eller uoppgitt utdanning	-0.218	0.042	0.000
Ikke vestlig innvandrere	-0.205	0.034	0.000
Ingen yrkeserfaring	-0.360	0.027	0.000
Minst fem års yrkeserfaring	0.334	0.021	0.000
Ingen ledighetserfaring	0.324	0.026	0.000
Minst seks måneders ledighetserfaring	-0.495	0.020	0.000
Antall måneder tiltakserfaring	-0.002	0.004	0.570
Antall måneder delvis sysselsatt	0.063	0.004	0.000
Antall måneder attføringstiltak	-0.054	0.007	0.000
Har vært yrkeshemmet tidligere	-0.404	0.114	0.000
01.Teknisk,vitenskap. og Human.	-0.019	0.054	0.726
02.Pleie og omsorg	0.022	0.046	0.632
03.Undervisning	-0.016	0.040	0.695
04.Annen humanistisk	-0.168	0.048	0.001
05.Administrasjon	0.025	0.069	0.718
06.Kontor	-0.036	0.038	0.341
07.Handel	-0.036	0.032	0.258
08.Primær	-0.097	0.052	0.063
09.Bygg og Anlegg	0.073	0.039	0.064
11.Service	0.053	0.030	0.074
12.Transport	0.127	0.040	0.002
13.Uoppgitt/Uidentifiserbar	-0.126	0.038	0.001

Tabell A4 (forts.) Tiltaksdeltakere og ledige i april 1997. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Log estimator. Modell 7.

Variabler	Modell 7		
	Estimat	St.feil	P-verdi
01.Østfold	0.015	0.044	0.739
02.Akershus	0.287	0.040	0.000
04.Hedmark	0.057	0.050	0.256
05.Oppland	0.039	0.049	0.434
06.Buskerud	0.337	0.046	0.000
07.Vestfold	0.147	0.046	0.001
08.Telemark	-0.042	0.050	0.402
09.Aust Agder	0.162	0.064	0.011
10.Vest Agder	0.099	0.054	0.067
11.Rogalnd	0.143	0.040	0.000
12.Hordaland	0.050	0.037	0.175
14.Sogn og Fjordane	0.372	0.075	0.000
15.Møre og Romsdal	0.086	0.049	0.079
16.Sør Trøndelag	0.215	0.042	0.000
17.Nord Trøndelag	-0.022	0.055	0.685
18.Nordland	0.038	0.043	0.384
19.Troms	0.217	0.049	0.000
20.Finnmark	-0.015	0.055	0.792
Tiltaksdeltaker	0.775	0.039	0.000
Samspill tiltak og andre variable:			
Under 20 år	-0.669	0.148	0.000
20-24 år	-0.270	0.069	0.000
Log Likelihood estimator	-41 024		
Antall Personer i modellen	74 285		

Tidligere utgitt på emneområdet

Previously issued on the subject

Notater

96/17 Evaluering av arbeidsmarkedstiltak - bruk av registerdata

Rapporter (RAPP)

97/15 Lund, M., Landfald. Ø. og S. Try (1997):
Registerbasert evaluering av ordinære arbeidsmarkedstiltak - Dokumentasjon og analyse

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter Recent publications in the series Reports

Merverdiavgift på 23 prosent kommer i tillegg til prisene i denne oversikten hvis ikke annet er oppgitt

- 97/16 E. Holmøy og B. Strøm: Samfunnsøkonomiske kostnader av offentlig ressursbruk og ulike finansieringsformer - beregninger basert på en disaggregert generell likevektsmodell. 1997. 69s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4430-7
- 97/17 E. Sørensen og I. Seliussen (red.): Samledokumentasjon av konjunkturindikatorer i Statistisk sentralbyrå. 1997. 99s. 135 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4432-3
- 97/18 T. Fæhn and L.A. Grünfeld: Commercial Policy, Trade and Competition in the Norwegian Service Industries. 1997. 34s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4437-4
- 97/19 S.-E. Mamelund, H. Brunborg og T. Noack: Skilsmisser i Norge 1886-1995 for kalenderår og ekteskapskohorter. 1997. 115s. 135 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4440-4
- 97/20 K. Rypdal og B. Tornsjø: Utslipp til luft fra norsk luftfart. 1997. 31s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4449-8
- 97/21 J. Hass: Investeringer, kostnader og gebyrer i den kommunale avløpssektoren. 1996: Resultater fra undersøkelsen i 1996. 1997. 50s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4453-6
- 97/22 T. Nygård Evensen og K.Ø. Sørensen: Turismens økonomiske betydning for Norge: Belyst ved nasjonalregnskapets satelittregnskap for turisme. 1997. 92s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4455-2
- 97/23 B.K. Wold (ed.): Supply Response in a Gender-Perspective: The Case of Structural Adjustment in Zambia. 1997. 77s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4458-7
- 97/24 I. Seliussen: Utvalsstandardavvik i detaljomsetningsindeksen. 1997. 30s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4463-3
- 97/25 J.L. Hass: Household recycling rates and solid waste collection fees. 1997. 32s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4470-6
- 98/1 P.Ø. Kolbjørnsen: Statistikk om informasjonsteknologi: Status, behov og utviklingsmuligheter. 1998. 43s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4472-2
- 98/2 A. Bruvoll: The Costs of Alternative Policies for Paper and Plastic Waste. 1998. 30s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4478-1
- 98/3 Ø. Skullerud: Avfallsregnskap for Norge: Metoder og resultater for våtorganisk avfall. 1998. 32s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4524-9
- 98/4 S. Mjelve: Økonomisk vekst og fordeling av inntekt i byene i Vest-Agder og Østfold, 1840-1990. 1998. 37s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4526-5
- 98/5 A.S. Bye og K. Mork: Resultatkontroll jordbruk 1998: Gjennomføring av tiltak mot forurensninger. 1998. 89s. 95 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4397-1
- 98/6 K.R. Gerdrup: Skattesystem og skattestatistikk i et historisk perspektiv. 1998. 59s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4531-1
- 98/7 E. Lofthus og Å. Osmunddalen: Innvandrere og sosialhjelp: Får mer fordi de trenger mer?. 1998. 32s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4533-8
- 98/8 A. Langørgen og R. Aaberge: Gruppering av kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser. 1998. 60s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4535-4
- 98/9 A. Thomassen og R. Jensen: Kvadratmeterpriser for skolebygg. 1998. 24s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4539-7
- 98/10 K. Ibenholt og H. Wiig: Massebalansen i den makroøkonomiske modellen MSG-EEE. 1998. 49s. 110 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4541-9
- 98/11 H. Bild, J.E. Finnvold, K.K. Lie, R. Nordhagen og A. Schjalm: Hvordan møter småbarnsfamiliene helsetjenesten? 1998. 99s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4550-8
- 98/12 D. Roll-Hansen: Informasjonsteknologi i lærerutdanninga. 1998. 56s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4554-0
- 98/13 A. Langørgen: Virkninger av lokalt bosettingsmønster på kostnader i kommunal tjenesteyting. 1998. 32s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4555-9

B

Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Publikasjonen kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg-og abonnementservice
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00
Telefaks: 62 88 55 95

eller:
Akademika – avdeling for
offentlige publikasjoner
Møllergt. 17
Postboks 8134 Dep.
N-0033 Oslo

Telefon: 22 11 67 70
Telefaks: 22 42 05 51

ISBN 82-537-4561-3
ISSN 0806-2056

Pris kr 115,00

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway